

చందమామ

డిసెంబర్. 1962

50

"We are at the cross-roads of history and we are facing great historical problems on which depends, our present and of course our future."

"No price is too great for freedom of our people and our motherland."

"I have no doubt in my mind that we shall succeed."

Jawaharlal Nehru

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

చీనా సేనలు భారత భూభాగంపై దురాక్రమణ చేశాయి. ఈ దురాక్రమణను సైనిక చర్యల ద్వారా నిరోధించటానికి మన ప్రభుత్వం పూనుకున్నది. భారతీయులందరూ ప్రభుత్వం వెనక నిలబడి సైనిక చర్యలను బలపరిచి సర్వ విధాల తోడ్పడాలని భారత ప్రధాని నెహ్రూ ఆదేశించారు. ఆ ప్రకారమే దేశం లోని అన్ని పక్షాలవారూ, అన్ని వర్గాలవారూ ప్రభుత్వానికి అనేక విధాల తోడ్పడుతున్నారు. కొందరు డబ్బా, కొందరు నగలూ, మరికొందరు రక్తమూ, ఇంకా కొందరు పొలాలూ ఇచ్చేస్తున్నారు. "చందమామ" పాఠకులందరూ యథాశక్తి "రక్షణ నిధి"కి విరాళాలూ, ఇతర సహాయమూ చేయాలని మా ప్రార్థన.

సంపుటి : 31 డిసెంబర్ 1962 సంచిక : 6

భారత చరిత్ర

మనం ఇంతవరకూ భారతదేశంలో జరిగిన చరిత్ర గురించి, అక్కడ వెలిసిన సామ్రాజ్యాలను గురించి, రాజవంశాలను గురించి ముస్లిముల దాడుల కాలందాకా తెలుసుకున్నాం. తరువాత జరిగిన చరిత్ర గురించి తెలుసుకునే ముందు భారతదేశం, యొక్క దేశాంతర చరిత్ర గురించి తెలుసుకుందాం.

భారతదేశం అనాదిగా దేశాంతరాలతో సంబంధం కలిగి ఉండింది. భారతీయులు భూమి మీదా, సముద్రం మీదా ప్రయాణాలు చేసి దేశాంతరాలకు వలస వెళ్ళారు. ఒకప్పుడు భారతదేశానికి బాబిలోనియా, సిరియా, ఈజిప్టులతో వర్తక సంబంధాలుండేవి. క్రీస్తుశకం మొదటి శతాబ్దం మొదలుకుని ఈ వర్తక వివరాలు చరిత్రలో విపులంగా కనిపిస్తాయి.

వర్తకంతో బాటు భారతీయ సంస్కృతి నాగరికతలుకూడా ఇతర దేశాలకు వెళ్ళాయి.

అశోకుడి బౌద్ధ ప్రచారకులు పశ్చిమ ఆసియా, ఉత్తర అఫ్రికా, అగ్నేయ యూరపు ప్రాంతాలకు వెళ్ళారు. అక్కడ బౌద్ధ ధర్మ ప్రచారం చురుకుగా జరిగింది.

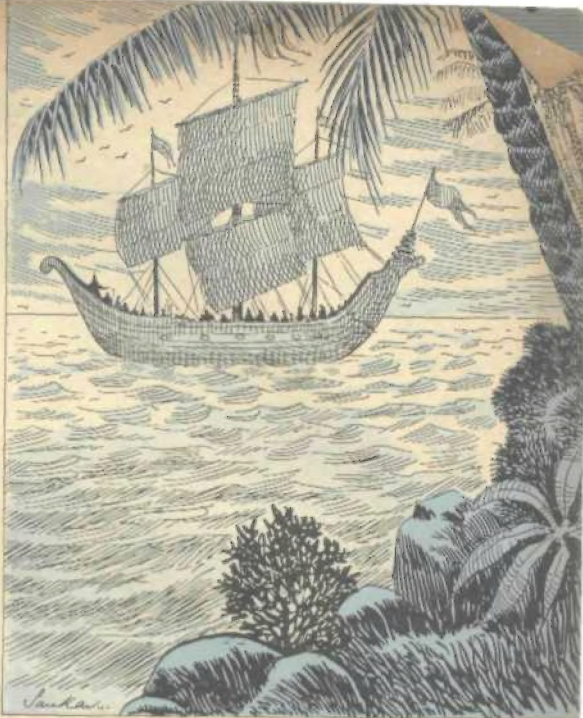
అదేవిధంగా పడమర నుంచి రోమను జ్యోతిషాస్త్రమూ, గ్రీకు కళలూ, నాణెముల తయారీ మొదలైనవి భారతీయులు నేర్పారు. భారతీయ ఔషధ శాస్త్రమూ, దేశాంశ గణితమూ అరబ్బులద్వారా ప్రపంచ వ్యాప్తి పొందాయి.

మధ్య ఆసియాలో కుషాను రాజుల ధర్మాన కాన్పియన్ సముద్రం నుంచి చీనా గోడ దాకా బౌద్ధం వ్యాపించింది. 7 వ శతాబ్దంలో హ్యూన్ త్సాంగ్ చీనా నుంచి మధ్య ఆసియాకుండా వచ్చేటప్పుడు దారి పాడు గునా అతను భారతీయ మత సంస్కృతులు గమనించాడు. బౌద్ధం మధ్య ఆసియా నుంచి చీనాకు వెళ్ళింది.

క్రి. శ. రెండవ శతాబ్దం నుంచి భారతీయులు దేశాంతరాలను పాలించటం మనకు తెలుస్తుంది. ఆ దేశాలలో - మలయా ద్వీపకల్పమూ, కాంబోడియా, అన్నామ్, సుమత్రా, జావా, బాలి, బోర్నియోలలో - భారతీయ మతాచారాలూ, భాషా, లిపి, పేర్లూ అమలులో ఉండేవి.

దేశాంతరాలలో భారతీయులు స్థాపించిన సామ్రాజ్యాలు వెయ్యి సంవత్సరాలు మించి దక్కాయి. భారతదేశంలో హైందవ పరిపాలన అడుగంటినాక కూడా ఈ సామ్రాజ్యాలు నిలబడి ఉండటం విశేషం. ఇండో చీనాలో చంపా, కంబుజా అని రెండు ప్రధాన రాజ్యాలుండేవి. చంపను ఏలిన రాజులు: జయ పరమేశ్వరవర్మ దేవ ఈశ్వరమూర్తి (1050-1060), రుద్ర వర్మ (1061-1069), హరివర్మ (1070-1081), మహారాజాధిరాజ శ్రీ జయ ఇంద్ర వర్మ (1161-1180), జయసింహవర్మ (1257-1287). విరంతా మహావీరులు. కుబ్లాయిఖాను కూడా చంపను ఓడించలేక పోయాడు. ఈ హిందూరాజ్యం 16 వ శతాబ్దంలో మంగోలు దాడులకు ఓడిపోయింది.

కంబుజ హిందూరాజ్య మైంది క్రి. శ. ఒకటి, రెండు శతాబ్దాలలో కావచ్చు. అది

ఈనాటి కాంబోడియా దక్షిణ ప్రాంతం. "ఇక్కడ వెయ్యిమందికి పైగా బ్రాహ్మణులున్నారు. వారికి ఇక్కడివారు తమ కుమార్తెలను వివాహం చేశారు. వారు అహోరాత్రాలు (వేద?) పఠనం చేస్తూంటారు," అని ఒక చీనా గ్రంథకర్త రాశాడు. ఇక్కడి రాజులలో ప్రసిద్ధులు జయవర్మ అనే పేరుగల వారిలో మొదటి, రెండవ, ఏడవవారూ, యశోవర్మా, రెండవ సూర్య వర్మా అనేవారు. ఈ రాజ్యం పదిహేనవ శతాబ్దంలో విచ్ఛిన్నమయింది.

చంపా కన్న కంబుజ చాలా విస్తృతీ, శక్తి ప్రదర్శించింది. ఒకప్పుడు కాంబో

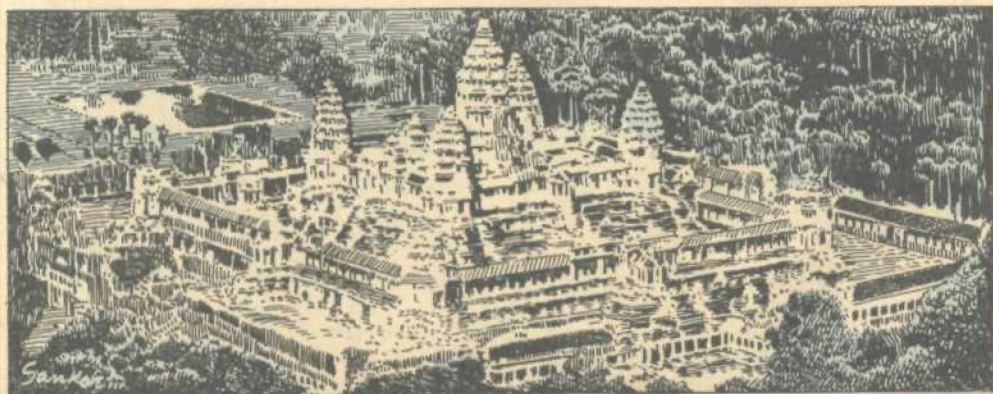
డియా, కొచిన్-చినా, లావోస్, సయామ్, మలయా, బర్మాలలో కొంత భాగమూ ఈ రాజ్యంలో చేరి ఉండేవి. కంబుజ రాజుల చరిత్రను చెప్పగల సంస్కృత శాసనాలు ఇక్కడ అసంఖ్యాకంగా దొరికాయి. వారి ప్రతిభ చాటగల రెండు అద్భుత దేవాలయాలు ఆంగ్కోర్‌వాత్, ఆంగ్కోర్ థామ్ అనేవి.

ఆంగ్కోర్‌వాత్ ప్రపంచ వింతలలో పేర్కొనదగినది. అది ఆదిలో విష్ణు ఆలయం. దీనిపైన అనేక గోపురాలున్నాయి. నట్టనడుమనున్న ఆలయ గోపురం ఎత్తు 213 అడుగులు. ఆంగ్కోర్ థామ్ అనేది ఏడవ జయవర్మ నిర్మించిన శాసనాధిపతి నగరం. ఇది రెండు మైళ్ళ చదరం. దీని చుట్టూ ఎత్తయిన రాతి గోడ, 330 అడుగుల వెడల్పు గల అగడ్త ఉన్నాయి. (నవంబరు "ప్రపంచపు వింతలు" చూడండి.)

మలయా ద్వీపకల్పంలోనూ ఇండియన్ ఆర్కిపిలాగోలోనూ రెండు హైందవ రాజ వంశాలు వృద్ధిక్షయాలు పొందాయి. శైలేంద్ర వంశం 8 వ శతాబ్దంలో స్థాపన అయింది. మలయా "చక్రవర్తి" చంపా, కంబుజ దేశాలపై దాడులు చేసేవాడని, ఆయన దిన సరి రాబడి 200 మణుగుల బంగారమని, ప్రతి ఉదయమూ ఆయన ఒక కొలనులోకి ఒక బంగారు అచ్చు విసిరి వేసేవాడని ఆ కాలపు చరిత్రకారులు రాశారు.

శైలేంద్రులపై మొదటి రాజేంద్ర చోళుడు 11 వ శతాబ్దంలో దాడిచేసి కొంత రాజ్యాన్ని కాజేశాడు. 13 వ శతాబ్దంలో శైలేంద్రరాజు సింహాలం పై దాడిచేసి అప జయం పొందాడు. తరువాత శైలేంద్రుల ప్రతిభ అంతరించింది. తరువాత బావా హిందూ రాజ్యానికి కేంద్రమయింది.

అయితే 15 వ శతాబ్దంలో ఇస్లాము మతం ఈ ప్రాంతాలను ఆక్రమించేసింది.

కృష్ణమూర్తినంభోదేవీ

పంచమశ్వాసము :

శరవణమం దుండిన యా
షణ్ముఖు తేజంబు చూచి
భయపడి దేవేంద్రుకడకు
పరుగెత్తిరి యక్షవరులు.

"అమరపతి! యునిపత్నుల
కగ్నివలన నొకడు పుట్టె;
విశ్వామిత్రుడు రుద్రుని
విల్లాతని చేత బెట్టె.

అతడా వింటిని గైకొని
అందఱ భయపెట్టుచుండె;
క్రౌంచగిరిని కూలగొట్టి
గగ్గో లొసరించుచుండె!"

ఆ మాటలు విని ఇంద్రుడు
బౌరాయని మండిపడుచు
పొరికి సిద్ధము గండని
వీరుల కాజ్ఞాపించెను.

దిక్పాలురతో ఇంద్రుని
దేవసైన్య మరుదెంచెను;
నింగి నుండి నేలకు దిగు
గంగవేలె కనిపించెను!

అంత దూరమునందె ఇంద్రుడు
ఆ కుమారుని చూచి ఘమ్ముని,
తనదు ఐరావత గజంబును
తఱిమె నాతని చంపి రమ్ముని.

గళమందు పెనుగంట
ఘణ ఘణిల్లని మ్రోగ
వచ్చిపడె సడకొండ
వలె గజము వేవేగ.

ఆ కుమారస్వామి దానిని
అంత దూరమునందె కనెని
ఎదురుకొని అడ్డాని మదమును
సదమదము గావించి ఎక్కిను.

పంచాననమును కాంచిన
 ప్రాణభయం బొందు గజము
 ఉక్కడగి షడానను కడ
 క్రుక్కిన పేనై యుండదె!
 షణ్ముఖుపై దేవేంద్రుడు
 నవ్వు మాతృకలను పంపె,
 భీకరముగ వా రాతని
 పైకి. దూకి చెలరేగిరి.
 ఆ కుమారవరుని భీక
 రాకారము కనినంతట
 మాతలు గజగజ లాడిరి,
 మమ్ము కాపుమని వేడిరి.
 ఇంద్రుడపుడు చేయి వీచి
 హెచ్చరించె తన సేనల;
 షణ్ముఖుపై ఉప్పెన పలె
 సైన్యమెల్ల చెలరేగెను!
 అప్పుడా కుమారవరుని
 ఆర్యోగముల పెనుమంటలు

బయల్పెడలి దేవతలను
 భస్మముచేయ దొడంగెను.
 అమరులు భయమందినారు,
 ఆయుధముల విడిచినారు,
 శరణు శరణని కుమార
 స్వామికి ప్రణమిల్లినారు.
 ఇంద్రుండపు డోర్వక కను
 లెట్లు చేసి బలిమికొది
 వహ్నినుతునిపై మండెడు
 వజ్రాయుధ మెత్తి వైచె.
 వహ్నినుతుని కుడిప్రక్కన
 వజ్రము ఇనుమంత తగిలె;
 అందుండి విశాఖు డనెడు
 అమితబలుం డుదయించెను.
 ఆతని గని దేవేంద్రుడు
 అమితభయము చెందినాడు;
 హయమునెక్కి బ్రహ్మకడకు
 రయమున పరుగెత్తినాడు.

వహ్నిసుతుని పృత్రాంతము
వాపోవుచు విన్నవించు
ఇంద్రునితో బ్రహ్మదేవు
డిట్లనె చిఱునప్పుతోడ.

"ఇంద్రా! అత డెవ రందువు?

ఈశ్వరుని కుమారుడతడు,
ఆ తారకు సణచివేయ
సవతరించినా డాతడు.

అతని నీ సైన్యమునకు
అధిపుని గావింపు మిపుడె;
ఇప్పుడె చని అతని కడకు
ఈశుని తోడైమ్ము, పామ్ము."

అని పలికిన, దేవేంద్రుడు
మనమున సంతోషమొంది,
శివునిచెంత కేగినాడు,
సవిసయముగ మ్రొక్కినాడు.

శివుని కింద్రుడా విషయము
చెప్పి ముదం బొదవించెను;

వేగమె శివపార్వతులను
వెంటబెట్టుకొని వచ్చెను.

అప్పుడపుడే బ్రహ్మదులు
అఖిలదేవతా గణములు
శ్రీ కుమార వీరుని అభి
షేకమునకు వచ్చినారు.

శివపార్వతు లగ్ని గంగ
చెంతజేరి నిలుచుండిరి;
నలు రూపులతో కొమరుడు
సలుగురి యొద్దకు వచ్చెను!

ఆ కుమారపరుని కడకు
అరిగి బ్రహ్మ దీవించెను;
అఖిలదేవ సైన్యములకు
అధిపత్య మొప్పించెను.

హిమవంతుడు మణిపీఠము
ఆమరించెను షణ్ముఖునకు,
మధ్య నిలిచి దేవగురువు
మంత్రవతన మొనరించెను.

ఆ కుమారస్వామి శిరమున
అమరపతి అభిషేక జలములు
పూర్ణ మణికలశములను గొని
పోసె నపుడు సమంత్రకమ్ముగ.

దేవ దుందుభు లపుడు మొరసెను,
పూవుసొనల జల్లు కురిసెను,
అచ్చరలు గంధర్వు లచ్చట
ఆడదొడగిరి, పాడదొడగిరి.

దేవసేనాపతికి ఇంద్రుడు
దివ్యశస్త్రము చేతికిచ్చెను;
పార్వతియు షణ్ముఖుని కప్పుడు
పట్టు వస్త్రము కట్టబెట్టెను.

వైనతేయుడు కొమరసామికి
వాహనంబుగ నెమిలి నిచ్చెను;

దేవగురుడు మహోజ్జ్వలంబగు
దీప్తపండం బొకటి యిచ్చెను.

తారకాసురు డాదిగా గల
దనుజ వర్గము నెల్ల గెల్వగ
ప్రితితో షణ్ముఖుని కీశుడు
భూతమయ సైన్యం బొసంగెను.

ఆ కుమారస్వామి యప్పుడు
లోకభీకర మూర్తి దాలిచి
బోరుకొన పూరించె శంఖము
భూనభోంతర పూరితంబుగ.

ఆతని శంఖారావమును విని
అఖిలదేవత లుల్ల సిల్లిరి;
దాని విని పీతాల నుండియు
తారకాదులు దొర్లి పార్లిరి!

★

సంపూర్ణము

★

18

[కపిల నగరాన్నుంచి వచ్చిన యిద్దరు పర్వకులకు, స్థూలకాయుడు; కేశవుణ్ణి, జయ మల్లనూ అమ్మేశాడు. రాత్రవేళ అడవిలో నిద్రిస్తున్న వాళ్ళ మీద ఒక సింహం వచ్చి పడింది. కేశవుడూ, జయమల్లూ దాన్ని కాగడాలతో భయపెట్టి తరిమేశారు. పర్వకులు సంతోషించారు. స్థూలకాయుడు తను నష్టపోయానని అరవసాగాడు. —తరవాత]

బొసినపర్వకు లిద్దరూ, స్థూలకాయుణ్ణి సముదాయస్తూ, "ఆట్టే గొడవపెట్టకు. కావాలంటే, ఈసారి జరిగే కొనుగోలులో నీకు మరింత లాభం కలిగేలాగా చూస్తాం. నీవు చేసే రణగొణ భ్వనికి, ఏ సింహాల మందో వచ్చిపడితే, అందరం పరలోకయాత్ర చేయవలసివస్తుంది," అన్నారు.

సింహాల పేరు వింటూనే స్థూలకాయుడు గతుక్కుమని, కాళ్ళు చచ్చుపడిన వాడిలా నిలుచున్నచోటే కూలబడిపోయాడు. ఇక

ఆ రాత్రికి ఎవరూ నిద్రపోలేదు. అందరినీ ప్రాణభయం వట్టుకున్నది.

రాత్రి గడిచి సూర్యోదయం అవుతూనే పర్వకులు ప్రయాణసన్నాహాలు ప్రారంభించారు. స్థూలకాయుడికి యిస్తామన్న బిదుబంగారు కాసులూ యిచ్చి, "ఇక నీ దారి నీది. కాస్త జాగర్రగా వెళ్ళు," అన్నారు.

స్థూలకాయుడు అడవిసంతా ఓసారి కలయచూస్తూనే బిక్క చచ్చిపోయాడు. అతడికి రాత్రి మీద పడిన సింహాన్ని గురిం

'చందమామ'

చిన భయం యింకా పడలేదు. తను ఒంటరిగా తన గుహారల దగ్గరకు ప్రయాణమై పోయేప్పుడు, అది ఏ చెట్టుచాటు నుంచో ఎగిరి మీదపడితే తనేంకాను?

ఈలోపల వర్తకులు తమ నౌకర్లను హెచ్చరించి బయలుదేరారు. కేకపుట్టి, జయమల్లునూ తతిమ్మా బానిసల నుంచి వెరువేసి, వాళ్ళను తమ వెనకగా రావలసిందని ఆజ్ఞాపించారు. ఆటువంటి ధైర్యవంతు లిద్దరు తమ వీపు కాచి వుండటం క్షేమం అన్న సమ్మకం వాళ్ళకు కలిగింది.

"మీ రిద్దరూ మామూలు బానిసల వంటి వాళ్ళు కాదు; బానిసల్లో రాజకుమారు

ల్లాంటి వాళ్ళు! కపిలనగరంలో మిమ్మల్ని అందరికన్న సంపన్నులైన గృహస్థులు కొనేలా చూస్తాం," అన్నారు వర్తకులు.

వాళ్ళావిధంగా ఒక వంద గజాలు నడిచారో లేదో, వెనక నుంచి స్థూలకాయుడు పెద్దగా కేకలుపెడుతూ పరిగెత్తి రావటం కనిపించింది. వర్తకు లిద్దరూ ఆశ్చర్యపడుతూ వెనుదిరిగి చూశారు. స్థూలకాయుడు రొప్పితూ రొస్తూ వాళ్ళను సమీపించి, "నా కిప్పుడే గుర్తు కొచ్చింది. కపిలపురంలో నా సొంత వని ఒకటి చూసుకోవాలి. నేనూ మీతోపాటు వస్తాను," అన్నాడు. వర్తకులు ముఖముఖాలు చూసుకుని చిరునవ్వు నవ్వుకున్నారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు స్థూలకాయుడి కేసే తెరిగి, "ఓ, నువ్వు కావాలంటే మా వెంట రావెచ్చు. కాని, అడవిలో నీకు మేం రక్షణ కల్పించి నందుకుగాను, పది బంగారుకాసు లిచ్చుకోవలసి వుంటుంది," అన్నాడు.

స్థూలకాయుడు ఓ క్షణకాలం నిర్విణ్ణుడయిపోయి, అంతలోనే ముఖం మీద లేని నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుని, "మీరేదో తమాషా చేస్తున్నారు. ఈ మహారణ్యంలో నాదోటి బలకాలీ, ధైర్య సాహసాలున్న వాడూ, మీ వెంటవుంటే ఎంత వుపయోగం," అంటూ

ఒరలో నుంచి కత్తిదూసి గిరుగిరుస తిప్పు సాగాడు. వర్తకులకు అతడి మీద చాలా జాలి కలిగింది. వాళ్ళు స్థూలకాయుష్ణ సమీపించి, భుజం తడుతూ, "నీ ధైర్యం మాకు తెలియండికాదు. కావాలంటే మా వెంటరా, నుంకం ఏమీ యిచ్చుకో నవసరంలేదు. కాని, కపిలపురాన్నుంచి తిరుగుద్రయాణం ఎలా చేస్తావు? నువ్వు లేని సమయంలో నీ నౌకర్లు గుడారాలెత్తి పారిపోతే ఏం చేయగలవు?" అని అడిగారు.

"వాళ్ళడొక్కలు చీరేస్తాను. నా పేరంటే వాళ్ళకు సింహస్వప్నం. కపిలపురాన్నించి తిరిగి రావటం అంటారా? ఓం, ఎంతమంది అక్కణ్ణించి ఈ అరణ్యానికి వస్తూపోతూ పుంటారో నాకు తెలియదా!" అన్నాడు.

ఆ తరవాత అందరూ తిరిగి నడక ప్రారంభించారు. అరణ్యంలో కొంతదూరం వెళ్ళిన తరవాత, బాట ఒకానొక లోయ పక్కకు తిరిగింది. అది చాలా లోతైన లోయ. అందులో ఒక నది ప్రవహిస్తున్నది. లోయ పైభాగాన్నుంచి దాదాపు నది దిగువ వరకూ పెద్దపెద్ద వృక్షాలూ, వాటిమీద అడవి తీగలూ పెనవేసుకుని—ఆ ప్రదేశమంతా చూడటానికి మహాభయంకరంగా కనిపిస్తున్నది.

కేశపుడు, పక్కనేవున్న జయమల్లు కేసి తిరిగి చిన్నగొంతుతో, "మల్లూ, మనం ఈ దుర్మార్గుల నుంచి తప్పించుకుపోవా లంటే, ఈ ఎత్తునుంచి నదిలో దూకితే సరి పోతుంది. ఏమంటావ్?" అన్నాడు.

జయమల్లు అగాధం దిగువకేసి ఓసారి చూసి, "మనం చెట్లకొమ్మలకు తగులు కోకుండా సూటిగా నదిలోకి దూకగలిగితే ప్రమాదం వుండదు. అలాకాక....."

జయమల్లు మాట పూర్తిచేసే లోపలే, బానిసల గుంపుకు ముందుండి దారితీస్తున్న వర్తకుల నౌకర్లు, కెవ్వుమని కేకలుపెట్టారు. ఎదురుగావున్న రాళ్ళచాటు నుంచి, చెట్ల

బోదెల మాటు నుంచి పెద్ద పెద్ద కత్తులు పట్టుకున్న నరమాంసభక్షకులు కొందరు, “చండమందూకుడికి జై!” అంటూ ఏకాచాల్లా అట్టహాసం చేస్తూ ముందు కురికారు.

“బాబాలు ... కత్తులు ... ఈరైలు...” అంటూ కీచుమని బానిసవర్తకు లిద్దరూ వెనక్కు రెండడుగులు వేసి, “జ్యేష్ఠా, కనిష్ఠా! మీరే మమల్ని, ఈ నరభక్షకుల్నుంచి కాపాడాలి. మీకు స్వేచ్ఛ యిచ్చేస్తున్నాం,” అంటూ అరిచారు.

కేశవుడూ, జయమల్లూ తృటికాలంలో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. నరభక్షకుల వాతపడితే, ఇక స్వేచ్ఛ అనేదే లేదు. ఇలా

అలోచించి, చప్పన యిద్దరూ బానిసవర్తకుల్ని గట్టిగా పడిసి పట్టుకుని, అగాధం అంచు నుంచి దిగువ నున్న నది కేసి దూకుతూ, “గురిగా నదిలోకి పడగలిగితే, మీకు స్వేచ్ఛ: ఏ చెట్టుకొమ్మకొ తగులుకున్నారో, వాపు,” అంటూ కేకపెట్టారు.

ఈలోపల నరభక్షకులు, తమను ఎదిరించిన బానిసవర్తకుల నౌకర్లను యిద్దరు ముగ్గుర్ని కత్తులతో సరికి, పడ్డచోటునుంచి బంతిలా పైకెగిరి వెనక్కుతిరిగి పారిపోతున్న స్థూలకాయుణ్ణి వెంబడిస్తూ, “అమాంసం పొగును ప్రాణాలతో పట్టుకొండి, మన నాయకుడికి బహూకరిద్దాం. చల్ల పడిన మాంసం ఆరుస ముట్టడు,” అంటూ కేకలు పెట్టసాగారు.

కేశవుడూ, జయమల్లూ అగాధం దిగువ నున్న మహావృక్షాల కొమ్మలకు తాకకుండా అదృష్టవశాత్తూ, సూటిగా నదిలోకి పడిపోయారు. అలా పడేటప్పుడు నీటి తాకిడికి బానిసవర్తకు లిద్దరూ వాళ్ళ పట్టునుంచి జారిపోయారు.

బానిసవర్తకు లిద్దరూ నీటిలో మునుగుతూ తేలుతూ, “రక్షించండి, జ్యేష్ఠా, కనిష్ఠా, రక్షించండి! మీకు స్వేచ్ఛ యిస్తాం,” అంటూ అరవసాగారు.

వాళ్ళ బతుకుల మధ్య కూడా బానిస వర్తకులు తమను యింకా వాళ్ళ అన్తిగా భావించి కేకలు పెట్టటం కేశవునికి ఎక్కడ లేని కోపాన్ని తెప్పించింది. అతడు జయ మల్లును హెచ్చరిస్తూ, "చిళ్ళకు నీటి గండం రాసిపెట్టి పున్నది! ఈ నరరూప రాక్షసులను తుదముట్టద్దాం," అంటూ వాళ్ళ కేసి ఉదబోయాడు. కాని, అంతలో అగాధం సైనుంచి భీకరమైన కేకలూ, ఆ వెంటనే రిప్పుమంటూ కొన్ని ఉపలూ— నదిలోకి వచ్చిపడినై.

"నరమాంసభక్షకులు, మనను చూశారు. ఇక జాగరణ లాభంలేదు. నీటిపాలు వెంట ఉడుకుపోవటమే క్షేమం," అంటూ జయ మల్లు పెద్దపెద్ద బారలతో నది దిగువకు ఉడుతూ, కేశవుణ్ణి హెచ్చరించాడు.

నది మహావేగంగా ప్రవహిస్తున్నది. కేశ వుడూ, జయమల్లులు పెద్దగా ఈవకుంచానే, ఆ వేగానికి కొట్టుకుపోసాగారు.

హఠాత్తుగా వాళ్ళకు నది మధ్య లంక లాంటి ఒక ప్రదేశం కంటబడింది. నదీ ప్రవాహం అక్కడ రెండు పాయలుగా చీలి, ఆ లంకను చుట్టి ప్రవహిస్తున్నది. అప్పటికి బాగా అలసిపోయిన కేశవుడూ, జయమల్లూ పరస్పరం హెచ్చరించుకుని,

ఆ లంక కేసి ఉదసాగారు. కొద్దిసేపటికల్లా వాళ్ళు తీరాన్ని చేరి, తాము బలవంతంగా నదిలోకి గుంజిన బానిస వర్తకుల కోసం నదికేసి చూశారు. వాళ్ళ జాడలేదు.

కేశవుడూ, జయమల్లూ లంకలోకి బయలుదేరారు. వాళ్ళు నాలుగైదడుగుల దూరం వెళ్ళారే లేదే, వాళ్ళకు అక్కడ ఇసుకలో పాదాలగుర్తులు కనిపించినై.

"ఈ లంక నిర్మానుష్యమైంది కాదు. ఇక్కడ ఎవరో పున్నారు. ఎవరై పుంటారు?" అన్నాడు కేశవుడు.

"వాళ్ళెవరైతేనేం, మనం నిరాయుధులం," అన్నాడు జయమల్లు.

"అంత దిగులు పడకు జయమల్లు. మనం యిప్పటికే ఎన్నోసార్లు మృత్యు ముఖానుంచి బయటపడ్డాం. అంకా ప్రమాదాలంటే భయపడవలసిన అవసరం ఏముంది?" అంటూ కేశవుడు లంక లోపలికి దారితికాడు.

వాళ్ళిద్దరూ కొంతదూరం సడిచి ఒక ఎత్తయిన దిబ్బలాంటి ప్రదేశాన్ని చేరి, ఆక్కడినుంచి దిగువకు చూశారు. ఆ దిగువ, సమతలంగా వున్న ఒక ప్రదేశంలో పాతికా ముప్పై చుట్టు గుడికెల్లాంటివి వున్నవి. వాటి ముందు కత్తిచేబట్టిన ఒకడు కావలా కాస్తున్నాడు.

"వాడి ఆకారం చూస్తే సరభక్షకుడిలా వున్నాడు, అవునా?" అని అడిగాడు కేశవుడు. జయమల్లు అవునన్నట్టు తల వూపుతూ, "అదుగో, వాడు మన కేసే తల తిప్పాడు, మనను చూసినట్టున్నది," అంటూ చవ్వన చెట్లచాటుకు పోయాడు. కేశవుడు కూడా జయమల్లును అనుసరించి బోయేంతలో, కావలావాడు, "హేయో, ఎవరక్కడ, ఆగు!" అంటూ పరిగెత్తి రాసాగాడు.

"కేశవా, వాడు నిన్నొక్కజ్జే చూసినట్టున్నది. దగ్గిరకు రాగానే వాడితో మాటలు పెట్టుకో," అంటూ జయమల్లు మోకాళ్ళ మీద పాకుతూ వక్కకు వెళ్ళిపోయాడు.

కేశవుడు అనుమానించినట్టు, ఆ కావలా వాడు నిజంగా సరభక్షకుడే, వాడు లోట్టలు దెస్తూ కేశవుడి దగ్గిరకు వచ్చి, "ఒంటరి వాడివా, లేక తోడుగా ఎవరైనా వున్నారా? అసలు ఈ లంకకు ఎలా రాగలిగావు?" అంటూ, కేశవుణ్ణి సఖిసఖ పర్యంతం పరిక్షిగా చూసి, "లేకా ముదురూగాని, మాంచి దొరమాంసం! నేను ఆకలి మీద వుండటం చూసి, నిన్నే లంకదేవతో యిక్కడికి పంపి వుంటుంది!" అంటూ కత్తి పైకెత్తాడు.

ఆ సరికి సరభక్షకుడి వెనక్కు పాకుతూ వచ్చిన జయమల్లు, చిరుతగండులా ఒక్క

ఎగురున నరభక్షకుడి మీదికి దూకి, తలతో వాడి వెన్నుమీద గట్టిగా ఒక్క తాకు తాకాడు. నరభక్షకుడు ఒక్క చావుకేక పెట్టి, ముందుకు విరుచుకుపడ్డాడు, వాడి చేతిలోని కత్తిజారి దూరంగా పడింది. కేశవుడు ఒక్క ఊపులో దాన్ని చేతికి తీసుకుని, నరభక్షకుడి కంఠాన్ని తెగవేశాడు.

"ఇద్దరికీ కలిసి ఒక్క ఆయుధం, చాలు!" అంటూ జయమల్లు, మిట్టకు దిగువగా వున్న చుట్టుగుడిశల కేసి చూశాడు. అక్కడ ఎవరూ వున్నట్టులేదు.

"ఇదేదో తమాషాగా వున్నది. అడవిలో మనసు ఎదుర్కున్న నరభక్షకుల నివాస స్థానం యిదే ఆయివుంటుంది, చాళ్ళంతా వెంటకు వెళితే, వీడు కాపలాకాస్తున్నాడన్న మాట. గుడిశల్లో ఎముందో ఒకసారి చూద్దామా? తరవాత మన దారిన మనం వెళ్ళవచ్చు," అన్నాడు జయమల్లు. కేశవుడు నరేనన్నాడు. వెంటనే ఇద్దరూ మిట్ట

దిగి పిల్లుల్లా నిశ్శబ్దంగా గుడిశలచుట్టూ వున్న కంచె చాటి లోపల ప్రవేశించారు. వాళ్ళకు గుడిశలకు మధ్యగా కొంచెం ఎత్తుగావున్న ఒకచోట, తతిమ్మా వాటికన్న కొంచెం పెద్దదైన ఒక గుడిశ కనిపించింది.

"అది బహుశా, నరభక్షకుల నాయకుడే భవనం ఆయివుంటుంది!" అంటూ జయమల్లు చిన్నగా నవ్వాడు. వాళ్ళిద్దరూ దాన్ని సమీపించారు. హఠాత్తుగా లోపలి నుంచి మాటలు వినిపించినై.

"చెప్ప, నువ్వెవరో నాకు తెలిసి పోయింది! ఆ క్షేప్తుడూ, కనిష్టుడూ ఎవరో కూడా నాకు, తెలుసు! వాళ్ళెక్కడ?" అని కనురుతున్నట్టు ప్రశ్నించుతున్న దొక కంఠం. కేశవుడూ, జయమల్లూ నిశ్చేష్టులయ్యారు. ఆ కంఠధ్వని ఎవరిది? బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడిదా? లేక నరభక్షకుల నాయకుడైన చండమండూకుడిదా?

—(ఇంకా వుంది)

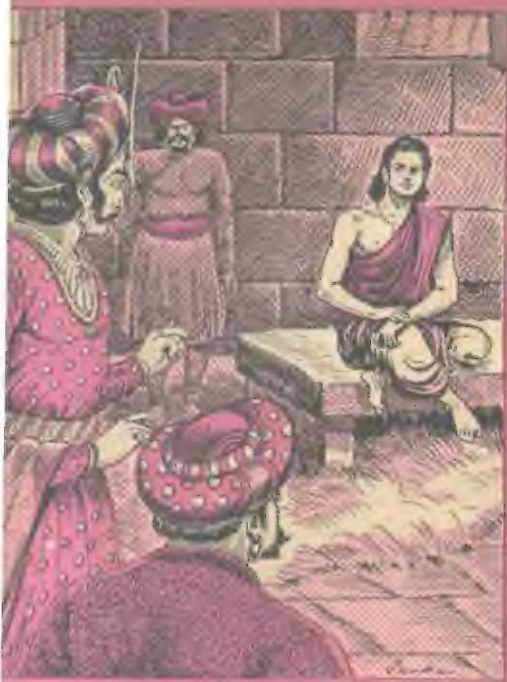

వ్యర్థప్రయాస

పట్టుపదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, నీ వ్యర్థ ప్రయాస చూస్తూ ఉంటే నాకు భీమసేన మహారాజు జ్ఞాపకం వస్తున్నాడు. నీలాగే ఆయనకూడా తలకు మించిన పనికి పూనుకుని చివరకు విఫలపడయాడు. శ్రమ తెలియకుండా ఉండగలందులకు నీ కా కథ చెబుతాను విను,” అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

“ప్రాణ్వితిష నగరంలో పాండ్రకు డనే మహా విద్వాంసుడుండేవాడు. ఆయన సమస్త శాస్త్రాలూ చదివినవాడు. కొరి సప్తయితే ఆయనకు రాజాశ్రయం సులువుగా లభించి ఉండేదే. కాని, ఎక్కడ చూసినా రాజధర్మం అడుగంటినట్టు కనిపించటంచేత పాండ్రకుడు స్వతంత్రంగా బతకగోరి మంత్ర శాస్త్రంలో కృషిచేసి అనేక అసాధారణ

బేతాళ కథలు

శక్తులు సంపాదించుకున్నాడు. ఇంతేగాక హిమాలయాలకు వెళ్ళి అక్కడి గుహలలో కూచుని యోగవిద్య అభ్యసించి అనేక సిద్ధులు సాధించాడు. ఆ తరువాత అతను ప్రజలకు తన అద్భుత శక్తులను ప్రదర్శించి చూపుతూ వచ్చాడు.

కాలక్రమాన పాండ్రకుడి ఖ్యాతి ఆ దేశపు రాజైన భీమసేనమహారాజుకు తెలియ పచ్చింది. ఆయన పాండ్రకుణ్ణి పిలిపించాడు. రాజాజ్ఞ గదా అని పాండ్రకుడు వచ్చాడు. వెంటనే భీమసేనమహారాజు పాండ్రకుణ్ణి చీకటి కొట్టులో బంధింప జేసి అన్నపానాలు లేకుండా ఏడాదిపాటు ఖైదు

చేశాడు. ఏడాది అయినాక చీకటి కొట్టు తలుపులు తెరవగా పాండ్రకుడు చచ్చి పోలేడు నరికదా, ముప్పుటలా సుష్టుగా భొంచేస్తున్న వాడిలాగా, మిసమిస లాడుతూ, సవ్వ ముఖంతో బయటికి వచ్చాడు.

పాండ్రకుడు మంత్ర సిద్ధిగలవాడని భీమసేనమహారాజుకు స్పష్టంగా తెలిసి పోయింది. ఏడాదిపాటు అన్నమూ నీరూ లేకుండా ఉన్నవాడు దేనికైనా సమర్థుడే. అందుచేత భీమసేనమహారాజు పాండ్రకుణ్ణి ఎలాగైనా నిర్మూలించాలని నిశ్చయించు కున్నాడు.

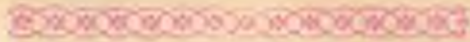
పాండ్రకుడు రాజుతో, "ఇక నాకు సెల విప్పించండి," అన్నాడు.

"ఎందుకు వెళ్ళి పోవటం?" అన్నాడు భీమసేనమహారాజు.

"ఇక్కడ ఉంటే మీరు నా ప్రాణాలు తీస్తారు గనక!" అన్నాడు పాండ్రకుడు.

"అదేమీ లేదు. వెళ్ళాలని ఉంటే అలాగే వెళ్ళవచ్చు. భోజనం చేసి మరీ వెళ్ళు," అన్నాడు రాజు.

భోజనాలు చేసేటప్పుడు పాండ్రకుడు పాయసం గిన్నెను దగ్గరికి తీసుకుంటూ, "ఇది మనిద్దరమూ చెరి సగమూ తాగాలని నా కోరిక," అన్నాడు.

ఒక గిన్నెలో నుంచి ఇద్దరు తాగాలంటే ఎవరో ఒకరు ఎంగిలి పాయసం తాగాలి. ఈ పాండ్రకుడు తన ఎంగిలి తాగమంటాడేమోనని భీమ సేనమహారాజుకు అనుమానం కలిగింది. కాని పాండ్రకుడు ఒక చంచా తీసుకుని పాయసాన్ని రెండుగా కోశాడు. ఆ తరవాత అందులో సగం తాను తాగి, “మిగిలినది మీరు తాగండి, మహారాజా,” అన్నాడు.

భీమ సేనమహారాజు పాండ్రకుడి శక్తులకు అద్భుతం చెందికూడా పాయసాన్ని తాగటానికి వస్తాయించాడు.

అది గమనించి పాండ్రకుడు, “పోనివ్వండి, అదికూడా నేనే తాగేస్తాను,” అంటూ పాయసం గిన్నె ఖాళీ చేసి ఆ గిన్నెను పైకి ఎగరవేశాడు. ఆ గిన్నె దాదాపు కప్పుదాకా వెళ్ళి కొంతసేపటి పరకూ అక్కడే అటూ ఇటూ ఊగుతూ ఉండిపోయి తరవాత కింద పడిపోయింది.

ఈ వింతను చూసి భోజనాలు చేస్తున్న వారంతా నివ్వెరపోయారు. తీరా గిన్నె కింద పడినాక పాండ్రకుడి కోసం చూస్తే అతను ఎక్కడా కనిపించలేదు.

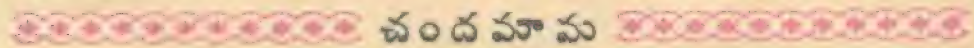
పాండ్రకుణ్ణి ఎలాగైనా చంపించి తీరా లన్న నిర్ణయం భీమ సేనమహారాజుకు

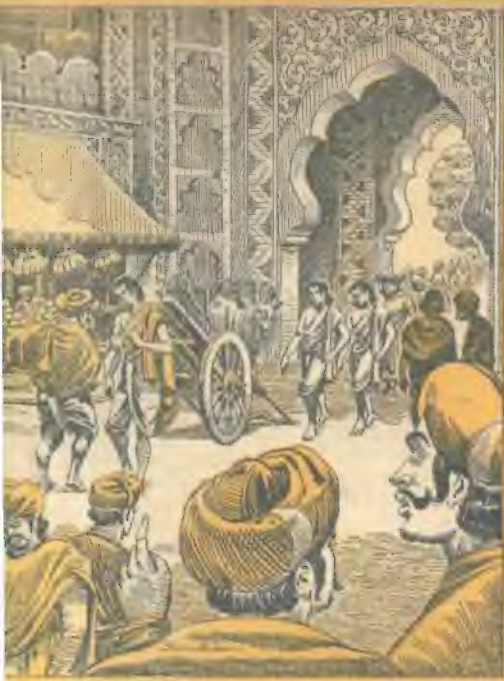

మరింత బలంగా కలిగింది. అతన్ని పట్టుకు రమ్మని భటులను పంపాడు.

రాజభటులు పాండ్రకుడి ఇంటికి వచ్చి వెతికారు. ఇది గ్రహించి పాండ్రకుడు ఒక ఆవుగా మారి తన ఇంటి ముందుండే ఆవుల మందలో చేరిపోయాడు.

భటులు తెలివైన వాళ్ళు. వారు ఆవులను లెక్కించి, ఉండవలసిన దానికన్న ఒకటి ఎక్కువ ఉన్నట్టు కనిపెట్టి, ఆ ఆవులతో, “రాజుగారు నీతో మాట్లాడాలని మాత్రమే కోరుతున్నారు. భయపడక నీ నిజరూపం ధరించు,” అన్నారు. అప్పడొక ఆవు మందలో నుంచి ముందుకు వచ్చి, మనిషి

ఇలా దొరికిన పాండ్రకుట్టి రాజుగారు ఖైదులో పెట్టించాడు. తరవాత అతన్ని చిత్రహింసలు చెయ్యటానికి భటులు రాగా వారికి ఇద్దరు పాండ్రకులు విడివిడిగా కనిపించారు. వారిలో ఒకడు ఖైదు వెలపల ఉన్నాడు, రెండోవాడు ఖైదులో పల నిలబడి ఉన్నాడు.

భటులు వచ్చి ఈ మాట చెప్పేసరికి భీమసేనమహారాజుకు మండిపోయింది. “మీరా అధముణ్ణి వధ్యశిల వద్దకు తీసుకు పోయి తల తీసెయ్యండి,” అని ఆయన ఆజ్ఞాపించాడు.

అయితే ఈ అజ్ఞ నిర్వర్తించే లోపుగా పాండ్రకుడు అదృశ్యమైపోయాడు.

వెంటనే నగర ద్వారాలన్నీ మూయించి పాండ్రకుడి కోసం నగరమంతా గాలించారు. పౌరులు కూడా రాజభటులకు తోడ్పడ్డారు.

“ఆ మనిషి ఎలా ఉంటాడు?” అని పౌరులు అడిగితే రాజభటులు పాండ్రకుణ్ణి వర్ణించి చెప్పారు. కాని అదే వర్ణనకు సరిపోయేవాళ్ళు వందల సంఖ్యలో పౌరులకు కనపడసాగారు. ఎవరిని పట్టుకోవాలో వారికి తెలియలేదు.

ఈ సంగతి విని భీమసేనుడు, “పాండ్రకుడిలాగా కనిపించిన ప్రతి ఒక్కణ్ణి

గొంతుతో, “ఇది నిజమేనా?” అని అడిగింది. ఆ అవే పాండ్రకుడై ఉంటాడనుకుని భటులు దాన్ని పట్టుకోబోయారు. అంతలోనే అవులన్నీ ముందుకు వచ్చి, “ఇది నిజమేనా?” అని అడిగాయి.

ఏ అవును తీసుకు పోవాలో తెలియక భటులు వచ్చిన దారి వట్టారు.

కొంతకాలం గడిచింది. రాజుగారి అనుగ్రహం సంపాదించగోరిన వాడెవడో వెళ్ళి, “పాండ్రకుడు ఫలాని చేట ఉన్నాడు,” అని చెప్పాడు. రాజు తన భటులను పంపాడు. పాండ్రకుడు కావాలనే వారికి దొరికిపోయాడు.

చంపండి,” అని తన భటులకు ఉత్తరు విచ్చాడు. భటులు పొండ్రకుడి లాటివాణ్ణి ఒకణ్ణి చంపి గోతంలో వేసి తీసుకుని రాజు గారి ఎదట పెట్టారు. గోతం విప్పి చూస్తే దాని విండా గడ్డి, పీచూ కనిపించాయిగాని శవం లేదు.

ఇన్నిసార్లు అపజయం పొందినప్పటికీ పొండ్రకుణ్ణి చంపించాలన్న నిర్ణయాన్ని ఛీమ సేనమహారాజు మార్చుకోలేదు. ఆయన తన సేనానాయకుణ్ణి పిలిచి, “నీవు పదివేల మంది సైనికులను వెంట పెట్టుకుని బయలుదేరి, ఎలాగైనా ఆ పొండ్రకుణ్ణి చంపి రా,” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

సేనానాయకుడు తన సేనతో సహా దేశాటన ప్రారంభించాడు. ఆయన ఒక మైదానంలో విడిసి ఉండగా పొండ్రకుడు సేనాపతి గుడారం ముందుకు వచ్చి నిలబడ్డాడు. ఆయన ఒక చేతిలో చట్టి, రెండో చేతిలో ఒక సంచి ఉన్నాయి. ఆయన వాటిని కింద పెట్టి, “సేనాపతి, నేను పొండ్రకుణ్ణి, నీకూ, నీ సైనికులకూ విందు చెయ్యటానికి ఈ సారా, ఈ భోజనమూ తెచ్చాను,” అన్నాడు.

పొండ్రకుడు తన మంత్రశక్తిని ప్రదర్శించ బోతున్నాడని సేనాపతికి అర్థమయింది. ఆయన ఆ శక్తులను గురించి

Sandhu...

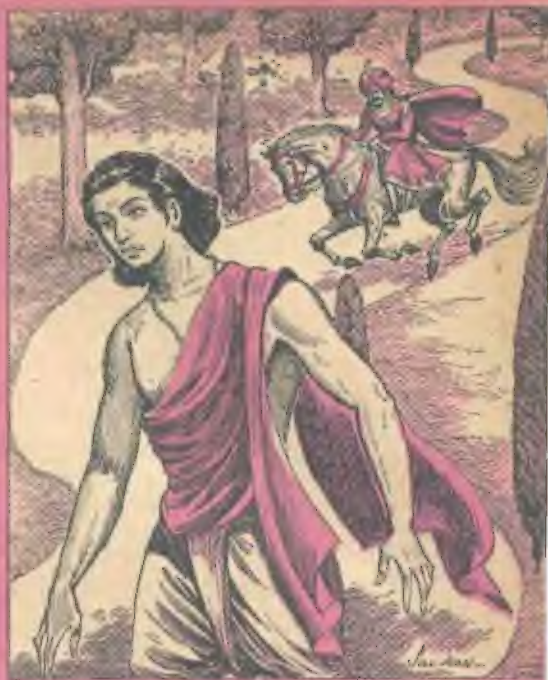
విని ఉన్నాడు గాని స్వయంగా చూడలేదు. అందుచేత ఆయన పొండ్రకుడితో, "విందు చెయ్యండి, కాని మేము పదివేల మందిమి ఉన్నాం," అన్నాడు.

"ఫరవా లేదు. ఒక్కొక్కరినే రమ్మనండి," అన్నాడు పొండ్రకుడు. ఆ చట్టిలో నుంచి ఎంత సారా తీసినా ఇంకా వస్తూనే ఉన్నది. అలాగే సంచీలో నుంచి ఎంత ఆహారం తీసినా వస్తూనే ఉన్నది. సైనికులందరికీ పూర్తిగా కైపెక్కింది. వారు ఆ చట్టిని, సంచీని కాజేడ్డామని యత్నించారు. కాని ఎంత మంది పట్టిలాగినా అవి రెండూ భూమికి కరుచుకుపోయి కదలలేదు.

"ఇంత మహిమగలవాణ్ణి నేను చంపట మేమిటి?" అనుకుని సేనాపతి పొండ్రకుణ్ణి తన దారిన వెళ్ళి పోనిచ్చాడు.

ఇది జరిగిన కొన్నాళ్ళకు ఒకనాటి సాయంకాలం భీమ సేనమహారాజు ఒంటరిగా ఉన్న సమయంలో పొండ్రకుడు ప్రత్యక్షమై, "మహారాజా, అలా ఉద్వాసవనం కేసి వాహ్యళి పోదామా?" అని అడిగాడు.

"నివు నడుస్తూ ఉండు. నేను వెనకటితే గుర్రం మీద పస్తాను," అన్నాడు భీమ సేన మహారాజు. తరవాత ఆయన తన కత్తిని తీసుకుని గుర్రమెక్కి బయలుదేరాడు.

రాజు కొంతదూరం వెళ్ళాక ముందు నడుస్తూ పొండ్రకుడు కనిపించాడు. దారి నిర్మానుష్యంగా ఉన్నది. దబ్బున పొండ్రకుణ్ణి సమీపించి తన కత్తితో అతని తల సరికేడ్డామని రాజు గుర్రాన్ని మరింత వేగంగా తోలాడు. పొండ్రకుడు పావు కోళ్ళు ధరించి నింపాదిగానే నడుస్తున్నప్పటికీ రాజు గారి గుర్రం అతన్ని చేరుకోలేక పోయింది. అతివేగంతో అది చాలాసేపు పరిగెత్తి మరుగులు కక్కుతూ పడిపోయింది. రాజు కూడా దానితోబాటే స్పృహ తప్పి పడి పోయాడు. పొండ్రకుడు ఏమైనదీ ఎవరికి తెలియదు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, "రాజా, నా కొక్క సందేహం. పాండ్రకుడి శక్తులు తనకు అతీతమైనవని భీమసేనరాజుకు మొదటనే తెలిసి ఉండాలి. మందమతి అనుకున్నా రెండేసారి తెలిసి ఉండాలి. ఆ సంగతి తెలిసికూడా అయిన పాండ్రకుణ్ణి రూపు మావటానికి అన్ని యత్నాలు ఎందుకు చేశాడు? తన సేనానాయకుడు గ్రహించిన సంగతి రాజు గ్రహించనేలేదా? గ్రహించితే ఆ ప్రయత్నం ఆయన ఎందుకు మానుకో లేదు? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పక పోయావే నీ తల పగిలిపో తుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "ఒక్క అనుభవమూ కలగక ముందే భీమసేనమహారాజుకు పాండ్రకుడి శక్తి తన శక్తులన్నిటినీ మించినదని తెలుసు. అందుచేతనే మొట్టమొదటి నుంచి ఆయన పాండ్రకుణ్ణి చంపటానికే యత్నించాడు. ఆయన అలా

చెయ్యటంలో వింత ఏమీలేదు. తన రాజ్యంలో తనను మించిన శక్తిమంతుడున్నంత కాలమూ ఏ రాజు సహించలేడు. ఏ రాజ్యంలోనైనా సర్వశక్తి సంపన్నుడు రాజే అయి ఉండాలి. అలా కాని పక్షంలో అతని పరిపాలన అపహాస్యం పాలవుతుంది. అందుచేత భీమసేనమహారాజు పాండ్రకుణ్ణి నిర్మూలించ యత్నించటం సహజమే. ఆయన యత్నాన్ని వ్యర్థ యత్న మనటానికి కూడా లేదు. ఎందుకంటే, ఎంత సిద్ధ పురుషులైనప్పటికీ చిరంజీవులు కారు. మరణం వారికి ఎప్పటికైనా రాసి పెట్టే ఉంటుంది. ఆ మరణం తనకు అనుకూలంగా ఉండగలందులకే భీమసేనమహారాజు ప్రయత్నించాడు. అందులోకూడా తప్పేమీ లేదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఇలా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై మళ్ళీ చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

రాజైన బానిసపిల్ల

3

దొంగల నుంచి తప్పించుకుపోయిన జముర్రుద్ చీకటి పడినదాకా అగకుండా స్వారి చేసింది. మళ్ళీ మర్నాడు ఉదయమే గుర్ర మెక్కి రోజల్లా ప్రయాణించింది; దారిలో దుంపలు తవ్వి తిన కడుపు నింపు కోవటానికి, గుర్రాన్ని మేతకు విడవటానికి తప్ప ఆమె అగనే లేదు. పదిరోజు లీవిధంగా ఇసుక ఎఢారిలో పడి ప్రయాణించినాక ఆమెకు మళ్ళీ సస్యశ్యామల ప్రదేశం కంట పడింది. ఎక్కడ చూసినా పచ్చికబయళ్ళూ, పెలయేళ్ళూ, చెట్లూ, పూలూ, నీడలూ కనిపించి ఆమె కళ్ళు తనివాయి. జముర్రుద్ ఈ ప్రదేశంలో కొంత సేపు విశ్రాంతి తీసుకుని, మళ్ళీ గుర్రమెక్కి ఒక రహదారి వెంట వెళ్ళి ఒక మహానగరం చేరుకున్నది. ఆమె నగర ద్వారాన్ని చేర

వచ్చేసరికి అక్కడ జనం తండోపతండాలుగా చేరి ఉండి, ఆమెను చూసి వెర్రిగా హర్ష ద్వానాలు చేస్తున్నారు.

అంతలోనే నగర ద్వారం తెరుచు కున్నది. నగరపు పెద్దలూ, కులీనులూ గుర్రా లెక్కి ఆమెకు ఎదురు వచ్చి, రాజు గారికి సభికులు వందనాలు చేసే రీతిగా, పంగి సలాములు చేశారు. ఇదే సమయంలో జనం, "మల్తానుగారికి వై!" అని నినాదాలు చేశారు. రక్షకభటులు వేళ్ళు జనాన్ని దూరంగా ఉంచారు.

పురుష వేషంలో ఉన్న జముర్రుద్ కు ఇదంతా అగమ్యగోచరంగా ఉంది. ఆమె నగరపు పెద్దల కేసి తిరిగి, "అయ్యలారా, మీ నగరంలో ఈ జాతర దేనికి? మీకు నాతో ఏం పని?" అని అడిగింది.

అమె తనలో కలిగే అశ్చర్య సంభ్రమా
లను పైకి కనబడనివ్వక, బింకంగా వారితో,
"నేనైనా కులీనుణ్ణిగాని పాదా మనిషిని
కాను. ఇంట్లో పొట్లాడి ప్రపంచం చూడ
టానికి బయలుదేరి ఇలా పచ్చాను.
వైవికంగా నేను మిమ్మల్ని పరిపాలించ
వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది గనక అందుకు
నిద్రంగానే ఉన్నాను," అన్నది.

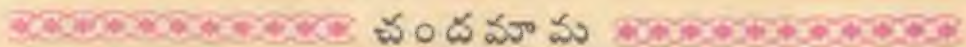
ఈ మాట అని అమె తన గుర్రాన్ని
ఊరేగింపులో ముందు పోనిచ్చింది. అమె
వెనకగా నగరపు పెద్దలూ, ఉన్నతాధికారీలూ
బయలుదేరారు.

"స్వామీ, మా నగరాన్ని పరిపాలించ
మని అల్లా తమరిని పంపాడు. ఆయన
సర్వజ్ఞుడు. అందుచేతనే మాకు తమలాటి
యువకుడైన కులీనుణ్ణి రాజుగా నిర్ణ
యించాడు!" అన్నారు వారు.

వారిద్వారా జముర్రుద్ అక్కడి ఆచారం
గురించి తెలుసుకున్నది. ఈ నగరాన్ని ఏలే
రాజులు నిస్సంతుగా చనిపోవటం జరిగితే,
అక్కడి ప్రజలు నగరం వెలవలికి వచ్చి,
తమ నగరానికి వచ్చే మొట్టమొదటి
మనిషిని రాజుగా ఎన్నుకుంటారు.
ఈ ఆచారం ప్రకారం జముర్రుద్ తలవని
తలంపుగా ఈ నగరానికి రాజయింది.

ఊరేగింపు రాజభవనం ముందు ఆగి
పోయింది. జముర్రుద్ భవనం ప్రవేశించి
రాచదుస్తులు ధరించింది. అమెను సింహా
సనం పై కూచోబెట్టి అందరూ అమె ముందు
సాష్టాంగ పడి రాజభక్తి ప్రమాణాలు చేశారు.

జముర్రుద్ ముందుగా ప్రజలకు దాన
ధర్మాలు చేసింది. ఖజానాలో ఎంతో
కాలంగా మూలుగుతున్న డబ్బును పేద
సాదలకు పంచి పెట్టింది. రాజభవనంలోని
నౌకర్లకు వస్త్ర దానాలు చేసింది. పెద్ద
అధికార్ల కందరికీ కానుక లిచ్చింది.
అందరూ అమెను వెయ్యేళ్ళు పరిపాలించ
మని దీవించారు. తమ రాజు అడదని

వారికి ఏపాటి అనుమానమూ కలగలేదు. అమె పరస్థితిను, కన్నెత్తికూడా చూడక పోవటం గమనించి, "అహ! మన నుల్తాను ఎంత నీతి పరుడు!" అని మెచ్చుకున్నారు.

ఇంత జరిగినా అమెకు ఆనందం లేక పోయింది. అమె తన భర్త అయిన అలీ షార్ను ఒక్క క్షణం కూడా మరచలేదు. అతని కోసం అమె రహస్యంగా జరిపించిన ఆన్వేషణలన్నీ విఫలమయ్యాయి. అలీషార్ తనకు మళ్ళీ కనిపించగలందులకు అమె ఉపవాసాలు చేసింది, అంతులేని ప్రార్థనలు చేసింది. "మన నుల్తానుగారిది ఎలాటి దైవత్వ క్రి!" అనుకున్నారు జైకర్లీ.

ఒక సంవత్సరం గడిచాక జమ్మూఝుంకు ఒక ఆలోచన కలిగింది. అమె నగరంలో ఒక విశాలమైన ప్రదేశం ఖాళీ చేయించింది. నగరవాసులందరూ కూచుని విందు భోజనం చెయ్యటానికి వీలయినంత పెద్ద మండపం కట్టించింది. అందులో ఒక పక్కగా సింహాసనమూ, మంత్రులు మొదలైనవారి ఆసనాలూ ఉన్నాయి. మిగిలిన స్థల మంతటా సామాన్య ప్రజలకు ఆసనాలు అమర్చారు. "ఇది మొదలు ప్రతి నెలా మొదటి రోజున ఈ మంటపంలో సమారాధాన విందు చేస్తాం. ఆ రోజు నగరంలోని

యావన్నుంది పురుషులూ వచ్చి భోజనం చెయ్యాలి. రానివారికి శిరశ్చేద శిక్ష. ఈ విధంగా చాటింపు వేయించండి," అని అమె తన మంత్రులకు చెప్పింది.

అలాగే చాటింపు వేశారు. మరునటి నెల మొదటి రోజున నగరంలోని ధనికులూ, పేదలూ, పర్తకులూ బిచ్చగాళ్ళూ మంటపానికి వచ్చి విందుకు కూచున్నారు. బల్లల మీద రకరకాల పంటకాలు పెట్టి ఉన్నాయి. ఎవరి ఆసనాలకు సమీపంలో ఉండే పంటకాలను వారు అంది తీసుకుంటున్నారు.

విందు జరుగుతున్నంతసేపూ జమ్మూఝుం ప్రతి మనిషిని పరకాయించి చూస్తూ

పట్టింది. "నువ్వునువారు నా కేసి అంత పరీక్షగా ఎందుకు చూస్తున్నారో!" అని చాలామంది అశ్రుర్య పడ్డారు. "అహ! ప్రజలపై ఇంత అభిమానం గల రాజులు కూడా ప్రపంచంలో ఉంటారా! ఏమి విందు!" అని చాలామంది అనుకున్నారు.

ఆ రోజు దైవికంగా ఆ విందులో పాల్గొంటున్న వారిలో అలీషార్ కు ముత్తు మందు పెట్టి జముర్రుద్ ను తస్కరించిన బర్సామ్ కూడా ఉన్నాడు. ఆ నీచుడు తనకు అందుబాటులో ఉండే వంటకాలన్నీ అంది పుచ్చుకుని ఆత్రంగా తినేసి, దగ్గరలో ఏమీ లేకపోయేసరికి, దూరంగా ఉన్న ఒక

పళ్ళెం అందుకుని అందులో ఉన్న మీగడ హల్వా పట్టెడు తీసి నోట కుక్కుకున్నాడు. ఈ చర్య చూసి బర్సామ్ కు అటూ అటూ కూచున్నవాళ్ళకు రోత కలిగింది. "ఎవరయ్యా నువ్వా? నీకు అతిథి మర్యాద కూడా తెలియదే! అందుబాటులో ఉన్నది తింటారుగాని కనిపించిన దల్లా తీసుకు తింటారా?...అంతా ఒక్కడివే బోక్సేస్తున్నావు, కడుపు నొప్పి వచ్చేను!" అని నానా మాటలూ అన్నారు.

ఎవరేమన్నప్పటికీ వినిపించుకోకుండా బర్సామ్ మరొక పట్టెడు హల్వా తీసుకుని నోట పెట్టుకోబోతుండగా జముర్రుద్ అతన్ని

గుర్తించి, "ఆ హల్వా తినే వాణ్ణు పట్టి తీసుకురండి!" అని భటులను ఆజ్ఞాపించింది. వాళ్ళు వచ్చి బర్మామ్ మీదపడి, కింద పడేసి బరజరా ఈడ్చుకుపోయారు.

ఈ సంఘటన అందరి ఆశ్చర్య చకితులను చేసింది.

జముర్రుద్, బర్మామ్ను చూసి కళ్ళ నిప్పులు రాబుస్తూ, "ఏమిరా? నీ పేరే మిటి? నువ్వు మా నగరానికి ఏం పని మీద వచ్చావు?" అని అడిగింది.

"మహారాజా, నా పేరు అలీ: నేను జల్లారు పనివాణ్ణి. వర్తకం కొనం తమ నగరానికి వచ్చాను," అన్నాడు బర్మామ్.

జముర్రుద్ తన నౌకరు చేత తన పద్దతి ఉండే ఇసుక పెట్టే, రాగి పుల్లా తెప్పించింది. ఇసుకలో ఏవో ఏచ్చి గీతలు గీసింది. వాటిని నిదానంగా పరిశీలించినట్టు నటించింది. చివరకు బర్మామ్ కేసి తిరిగి రౌద్రకంఠంతో, "నా తోనే అబద్ధాలాడతావురా, బద్మాష్? నీ అసలు పేరు బర్మామ్ కాదా? నువ్వొక బానిసపిల్లను మాయ చేసి ఎత్తుకు పోలేదా? దాన్ని వెతుకుతూ కాదా నీ పీ నగరం వచ్చిందీ?" అని కేకలు పెట్టింది.

బర్మామ్ పణికిపోతూ ఆమె కాళ్ళపైన పడి, అంతా నిజమేనని ఒప్పుకున్నాడు. ఇది చూసి ప్రజలందరూ ఆశ్చర్య చకితులై

హాహాకారాలు చేసి, "మన ప్రభువులాటి దైవజ్ఞులు ప్రపంచంలో మరెక్కడైనా ఉంటారా!" అన్నారు.

జముర్రుద్ తన భటులను పిలిచి, "ఈ నీచుణ్ణి చిత్రపథ చెయ్యండి!" అని ఆజ్ఞాపించింది. జనులు ఆమె ఇచ్చిన శిక్ష సరి అయినదని ప్రశంసించారు.

బర్హూమ్ సమీపంగా కూచుని భోజనం చేసినవారు మీగడ హల్వా జన్మలో తినమని ఒట్టు పెట్టుకున్నారు. అదే బర్హూమ్ చావుకు కారణమయిందని వారి అనుమానం!

అందుచేత మరనటి నెల ఆరంభంలో తిరిగి విందు బరిగినప్పుడు మీగడ హల్వా

పళ్ళెం ఉన్న చాయల ఎవరూ కూచోలేదు. దాని కేసి ఎవరూ చూడనైనా లేదు. సుల్తాను తమ కేసి పరీక్షగా చూస్తూ ఉండటం గమనించి ప్రతి ఒక్కరూ తమ కెదురుగా ఉండే తినుబండారాలు మాత్రమే తిన్నారు.

విందు సాగుతూన్న సమయంలో ఒక మొరటు మనిషి అక్కడికి వచ్చాడు. ఖాళీ స్థలం కోసం చాలాసేపు వెతికిన మీదట మీగడ హల్వా పళ్ళెం ఎదురుగా ఖాళీ దొరికింది. వాడు అక్కడ కూచుని ఆ పళ్ళెం తన కేసి లాక్కున్నాడు.

ఈ వచ్చిన వాడు బవాస్ అన్న డొంగ. తన తల్లిని ముభ్యే పెట్టి పారిపోయిన జముర్రుద్ ను వెతుక్కుంటూ వాడి నగరం వచ్చి విందుకు హాజరయ్యాడు. వాణ్ణి చూస్తూనే జముర్రుద్ గుర్తించి, వాణ్ణి ఈడ్చుకు రమ్మని తన భటులను పంపింది. బవాస్ ఒక పట్టెడు హల్వా నోట వేసుకుని దిగమింగి, రెండో పట్టు పట్టుతూండగా భటులు వాడి పైన పడి, క్షణంలో పెడ రెక్కలు విరిచికట్టి తమ సుల్తాను దగ్గరికి ఈడ్చుకుపోయారు.

"నువ్వెవరు? ఏం చేస్తావు? ఎందుకు మా నగరానికి వచ్చావు?" అని జముర్రుద్ వాణ్ణి ప్రశ్నించింది.

"నా పేరు ఉథ్మాన్. తోటమాలిని. పని కోసం ఈ నగరం వచ్చాను," అన్నాడు జవాన్. జముర్రుద్ వెనకటిలాగే ఇసుకా, రాగి పుల్లా తెప్పించి, ఏదో గీతలు గీసి, వాటిని పరీక్షించినట్టు నటించి, "ఓరి లుచ్చా, నీ పేరు జవాన్. నువ్వు వెంగ తనాలూ, హత్తులూ చేసే వాడివి. నిజం ఒప్పుకుంటావా? చావ గట్టించమన్నావా?" అని అడిగింది.

తనతో మాట్లాడుతున్నది తాను ఎత్తుకు పోయిన పిల్లే నన్ను అనుమానం వాడికి కలగ లేదు. వాడు భయంతో పాలిపోయి, తోడేలు లాటి వేరు తెరిచి వగర్చుతూ, "తమరన్నది నిజమే, ప్రభూ. ఇక నుంచి నా బ్రతుకు మార్పుకుంటాను," అన్నాడు.

"నిన్ను బతకనివ్వటం ధర్మహని! ఏళ్ళ తీసుకుపోయి చిత్రవధ చెయ్యండి," అని జముర్రుద్ భటులను ఆజ్ఞాపించింది.

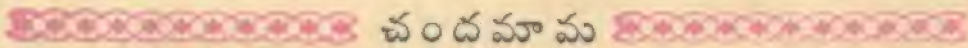
రెండోసారి కూడా ఇలాగే జరగటంతో జవానికి ఆ మీగడహల్వా అంటే హడలెత్తి పోయింది. దాన్ని తాగిన వాడికి చావు తథ్యమన్న అభిప్రాయం జనంలో పాకిపోయింది.

అందుచేత మరొక నెల గడిచి మరొక ఐదు జరిగినప్పుడు జనం ఆ హల్వా పళ్ళానికి సాధ్యమైనంత ఎడంగా కూచున్నారు. దానిముందు ఒక్కరూ కూచోలేదు.

ఆ రోజు అక్కడికి ఒక తెల్ల గడ్డం ముసలాడు వచ్చాడు. విందులో పాల్గొననివాళ్ళని ఉరితీస్తారని ఈ ముసలాడికి తెలుసు. కాని ఎక్కడా చోటు లేదు. అందుచేత వాడు వచ్చి హల్వా పళ్ళాం ముందున్న ఖాళీ జాగాలో కూచున్నాడు.

ఈ వచ్చినవాడు రషీద్—జముర్రుద్ ను వేలంలో కొనకూనికి యత్నించి, సాధ్యంకాక, ఆవిడను ఎత్తుకు రావటానికి తన తమ్ముడైన బర్సామెను నియోగించిన నీచుడు. ఆమెను వెతకటానికి వెళ్ళిన తన తమ్ముడు నెల గడిచినా తిరిగి రాకపోవటం చూసి రషీద్ తానే ఈ నగరానికి చేరుకున్నాడు.

మీగడహల్వా పళ్ళెం ముందున్న స్థలంలో కూచుంటూండగానే రషీద్‌ను జముర్రుద్ పోల్చింది. "ఈ మీగడహల్వా మహిమ ఏమిటో గాని పనికిమాలిన లుచ్చాలందరినీ ఇది ఆకర్షిస్తోంది," అని ఆమె అనుకుని, రషీద్‌ను పట్టి లాక్కురమ్మని తన భటులను పంపింది. వాళ్ళు వెళ్ళి రషీద్‌ను కిందపడేసి, గడ్డం పట్టుకుని ఈడ్చుకు వచ్చి జముర్రుద్ ఎడట పెట్టారు.

"నీ పేరేమిటి? వృత్తి ఏమిటి? ఈ నగరాని కేం చని మీద వచ్చావు?" అని ఆమె రషీద్‌ను అడిగింది.

"ప్రభూ, నా పేరు రుస్తుం. నాకు చారిద్ర్యం తప్ప వేరే వృత్తి లేదు. నేను ఫకీరును," అన్నాడు రషీద్.

జముర్రుద్ ఇసుక తెప్పించి, గీతలు గీసి, వాటిని పరీక్షించినట్టు నటించింది. తర్వాత రషీద్ కేసి తిరిగి, "కుక్కా, రాజుజోనే అబద్ధాలాడావు. నీ అసలు పేరు రషీద్

అల్లీద్. ముస్లిము స్త్రీలను బలాత్కరించటం నీ వృత్తి. నిజం ఒప్పుకో!" అన్నది.

లేకపోతే ప్రాణాలు దక్కవని రషీద్ నిజం ఒప్పేసుకున్నాడు. కాని జముర్రుద్ వాడికి చిత్రవధే విధించింది.

విందు యథావిధిగా ముగిసింది. తమ యేలిక యొక్క సామర్థ్యాన్ని ప్రజలు తెగ మెచ్చుకున్నారు.

విందు ముగిసినాక జముర్రుద్ తన భవనానికి తిరిగి పోయింది. తన శత్రువుల పైన పగ తీర్చుకున్నందుకు ఆమె మనసు తేలిక పడిందేగాని అనందం కలగలేదు. అలీషార్ దొరికితేగాని ఆమెకు అనందం కలగదు.

"నా కోరిక తీర్చే భారం ఆ సర్వశక్తి మంతుడైన దేవుడి పైనే ఉన్నది," అనుకుంటూ ఆమె ఆ రాత్రంతా కన్నీరు కార్చి, ఆ నెల అంతా తన రహస్య మందిరంలోనే ఉండిపోయి ఎవరికీ తన ముఖం చూపలేదు. —(ముగింపు వచ్చే సంచికలో)

నాకరు బదిలీ

గొప్పకోసం జమీందారుగారు తన అల్లుడైన గుండుభీమన్న దగ్గర ఒక నాకరు కుర్రాణ్ణి ఏర్పాటు చేశారన్నమాటే గాని ఆ కుర్రాడికి పని ఏమీ ఉండేదికాదు. అసలే కోతి, అందులో పనికూడా లేదు. అందుచేత భీమన్న నాకరు అస్తమానం గోడలమీదా, గిజ్జెలమీదా, కుర్చీలమీదా, మెట్లమీదా ఎక్కి దూకుతూ ఉండేవాడు.

తన నాకరు ఇలా అస్తమానమూ కోతిలాగా గెంతుతూంటే భీమన్నకు సరదాగానే ఉండేది. కాని జమీందారుగారికి మటుకు చిరాకు కలిగేది. అల్లుడుగారి నాకరుగదా అల్లుడుగారే వాణ్ణి అదుపులో పెడతాడు లేమ్మని ఆయన అనుకునేవాడు. అల్లుడుగారు సమీపంలో లేని సమయాల్లోమటుకు, "నికు కాలూ చెయ్యా ఊరుకోదురా? క్షణమైనా కుదురుగా ఉండలేవే?" అని కనిపిస్తేవాడు. కుర్రకుంక ఈ కసుర్లు వట్టించు

కునేవాడుకాదు; ఆయనకు కనిపించకుండా వెళ్ళి మళ్ళీ తన అనందం కొద్దీ గెంతేవాడు.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు గుండుభీమన్న సమక్షంలోనే నాకరు కుర్రాడు గెంతు తూండటమూ, గుండుభీమన్న వాణ్ణి పల్లెత్తు మాట అనకపోవటమూ జమీందారుగారు తన కళ్ళారా చూశాడు. ఆయన కుర్రాణ్ణి అవతలికి తరిమేసి భీమన్నతో, "ఈ కుర్ర కుంకమ ఇలాగే చూస్తూ ఊరుకుంటే నెత్తి నెక్కి కూచుంటాడు. జాగ్రత్త!" అని చెప్పి హెచ్చరిక చేశాడు.

ఈ మాట వినగానే భీమన్నకు దిగులు పట్టుకున్నది. "మామగారు చెప్పిన మాట నిజమే అయి ఉంటుంది. నా నెత్తిన ఎక్కి కూచోవటానికే ఈ కుర్ర వెధవ ఎక్కిటమూ, దూకటమూ అభ్యాసం చేస్తున్నాడు. ఎలా గైనా వీడు నా నెత్తిన ఎక్కి కూచోకుండా చూసుకోవాలి. లేకపోతే మామగారు నొచ్చు

కుంటారు," అనుకుని భీమన్న ఒక ఉపాయం చేశాడు. నౌకరును విలప వలిసి వచ్చినప్పుడల్లా ముందుగా నెత్తిన ఒక పెద్ద తలపాగా పెట్టుకుని, దానిమీద చేతులుంచు కుని, నౌకరును పిలిచి, వాడికి చెప్పవలసిన పని చెప్పి, వాడు వెళ్ళినాక నెత్తి మీది నుంచి తన చేతులూ, తలపాగా తీసేసేవాడు. అప్పటికి వాడు నెత్తిన ఎక్కి కూచుంటా డేమోనని, కుర్రాడు వెళ్ళిపోయేదాకా ఒక చోట కూచోక, భీమన్న అటూ ఇటూ పదార్థు చేస్తూ కుర్రాడితో మాట్లాడేవాడు.

ఒకనాడు భీమన్న నెత్తిన పెద్ద తలపాగా, దాని పైన తన చేతులూ పెట్టుకుని అటూ

ఇటూ పదార్థు చేస్తూ ఏదో పని చెబు తూండటం మహాలక్ష్మి కంట పడింది. ఆమె తన భర్తను, "ఈ తలపాగా ఏమిటండీ?" అని అడిగింది.

నౌకరు కుర్రాణ్ణి పంపేసి భీమన్న తన భార్యతో, "నికేం తెలుసు? చూస్తుండగానే ఈ కుర్రాడు నా నెత్తిన ఎక్కి కూచుంటాడట. మామగారు చెప్పారు. అనుభవం ఉన్న వారు గనక ఆయన బాగా కనిపెట్టారు. ఆయన అన్నది అక్షరాలా నిజమే. ఎంచేత నంటే వీడు నా నెత్తిన ఎక్కి కూచోవటానికే అవీ ఇవీ ఎక్కి దూకటం అభ్యాసం చేస్తున్నాడు. నేను జాగ్రత్తగా కనిపెడు తున్నానుగా!" అన్నాడు.

మహాలక్ష్మి నవ్వి, "వాన్నగారి ఉద్దేశం అదికాదు. చనువిస్తే కుర్రాడికి గర్వం వచ్చి చెప్పిన మాట వినడని. అంతేగాని వాడు మీ నెత్తి మీదికి ఎక్కనే ఎక్కడు భయ పడకండి," అన్నది భర్తతో.

భీమన్నకు పెద్ద బరువు దించేసి నట్టయింది. తను చెప్పేది కుర్రవాడికి విన పడని పరిస్థితి ఇంకా రాలేదు. వాడు తన నెత్తి మీద ఎక్కి కూచోడని మహాలక్ష్మి నమ్మకంగా చెప్పేసింది. అందుచేత భీమన్న కుర్రాడితో ఎప్పటిలాగే ఉండసాగాడు.

ఒకనాడు భీమన్న కుర్రాణ్ణి పిలిచి కాసేని నీళ్ళు పట్టుకురమ్మన్నాడు. కుర్రాడు చిన్న లోటాలో నీళ్ళు తెచ్చాడు.

“అవి చాలపురా! కాస్త పెద్ద చెంబుతో పట్రా!” అన్నాడు భీమన్న.

“ఆ మాట మొదటే చెబితే చెంబుతోనే తెచ్చేవాణ్ణిగా?” అన్నాడు కుర్రాడు.

అయితే కుర్రాడు భీమన్నతో అన్న ఈ మాట, అటుగా వెళుతున్న జమీందారు గారికి వినిపించింది. ఆయన భీమన్న దగ్గరికి వచ్చి, “ఆ కుర్రకుంకను అలా ఎదురు జవాబు చెప్పనివ్వవచ్చా? ఇలా చేస్తేనే వాడు నెత్తికెక్కేది!” అని గట్టిగా హెచ్చరించాడు.

భీమన్న మామగారితో, “వాడు నెత్తి కెక్కడుట లెండి. ఆ మధ్య మహాలక్ష్మి నాతో చెప్పింది,” అన్నాడు.

“దాని మొహం! చిన్నపిల్ల దానికేం తెలుసు? ఎదురు జవాబు చెప్పనిస్తే వాడు తప్పక నెత్తి కెక్కుతాడు!” అంటూ జమీందారుగారు వెళ్ళిపోయాడు.

భీమన్నకి మళ్ళీ గుండెల్లో రాయిపడింది. మహాలక్ష్మి తప్పు చెప్పింది. ఆమెకు ఏమీ తెలీదు. మామగారు చెప్పిందే నిజం. ఆయన పెద్దవాడు; అనుభవం గలవాడు.

అందుచేత కుర్రాడు తనకు ఎదురు జవాబు ఇవ్వకుండా చూసుకోవాలి.

అందుకని భీమన్న కుర్రాణ్ణి పిలిచి, “ఒరే, ఇకముందు నా కేదన్నా జవాబిచ్చే టప్పుడు నా కెదురుగా నిలబడక అటు తిరిగి నిలబడు, తెలిసినదా?” అన్నాడు.

కుర్రాడు బుర్ర గోక్కుని, “తెలవ లేదండీ!” అన్నాడు.

వాడికి చెప్పి లాభం లేదనుకుని భీమన్న వాడు మాట్లాడేటప్పుడల్లా తానే పెడ మొహం పెట్టి నిలబడేవాడు. కుర్రాడు తన ఎడటికి వచ్చి మాట్లాడటానికి యత్నించి నప్పడల్లా భీమన్న మరొక పక్కకు తిరిగేవాడు.

ఒకనాడు ఈ వింత మహాలక్ష్మి కళ్ళ పడింది. భీమన్న తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూ కుర్రాణ్ణి పిదో అడుగుతున్నాడు, కుర్రాడు భీమన్న చుట్టూ తిరుగుతూ జవాబు జెబుతున్నాడు! మహాలక్ష్మి, “ఈ రంగుల రాట్నం ఏమిటండీ?” అని అడిగింది.

“మరేం లేదు. కుర్రాణ్ణి ఎదురు జవాబు ఇవ్వనివ్వ పద్దనీ, ఇవ్వ నిస్తే వాడు నిశ్చయంగా నా నెత్తి కెక్కుతాడని మామ గారు మళ్ళీ చెప్పారు. ఎదురుగా నిలబడి జవాబు చెప్పకురా అంటే కుర్ర చెధవకు అర్థం కావటంలేదు. వాడు నా ఏదటికే వచ్చి జవాబు చెబుతాడు. నా నెత్తిన ఎలా గైనా ఎక్కాలని వాడికి బాగా ఉన్నట్టుంది. అందుచేత నేనే వాడికి పెడమొహం ముపు తున్నాను. అంతకంటే ఏమీ లేదు,” అన్నాడు భీమన్న తన భార్యతో.

ఈ మాటలు విని మహాలక్ష్మి విరగబడి నవ్వి, “ఎదురు జవాబు లివ్వటమంటే

ఎదురుగా నిలబడి జవాబు లివ్వటం కాదండీ. మంచి మర్యాదా లేకుండా పొగరుగా జవాబివ్వటమన్నమాట. పని వాళ్ళు వినయ విధేయతలుగా ఉండాలని నాన్నగారి ఉద్దేశం,” అన్నది.

“నీకేం తెలుసు? నువ్వింకా చిన్న దానివి. వాడు నా నెత్తి నెక్కడని నువు తెలీక అన్నావుట. మామగారు స్పష్టంగా చెప్పారు. పెద్దవారి మాట కాదనటం ఎట్లా?” అన్నాడు భీమన్న.

ఈ నౌకరు కుర్రాడి మూలంగా తన భర్త జీభవడి పోతున్నాడని మహాలక్ష్మి గ్రహించి, “ఇదంతా ఎందుకు? ఈ కుర్ర కుంకను నా పనికి పెట్టుకుంటాను. మీకు మరో నౌకరును చూద్దాం లెండి,” అన్నది.

“అలాగే చెయ్యి, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది. ఏడు వదిలితే చాలు, మరొకణ్ణి పెట్టు కున్నంత సుఖం,” అన్నాడు భీమన్న.

(పై సంచికలో మరో సంఘటన)

చేతగాని అనుకరణ

“అమ్మమ్మ చాలా చెడ్డది!” అని చిన్నవాడు ప్రచారం సాగించాడు.

“చూశావా, తాతయ్యా. మన చిన్నవాడు అమ్మమ్మ చాలా చెడ్డదంటున్నాడు?” అని మిగిలిన పిల్లలు తాతయ్యతో ఫిర్యాదు చేశారు. తాతయ్య పిల్లలతో పంచాయతీ జరిపి అసలు విషయం తెలుసుకున్నాడు: అమ్మమ్మ బుల్లివాడికి పాపలా ఇచ్చిందిట, చిన్నవాడికి ఇవ్వలేదు. బుల్లివాడికి ఎందుకు పాపలా ఇచ్చిందిటా? అమ్మమ్మకు కాళ్ళు తీపెడతాయిగాదూ, అందుచేత పసారాలో కూచుని కాళ్ళు ఒత్తుకుంటుంటే బుల్లివాడు వెళ్ళి, “నేను కాళ్ళు పట్టనా, అమ్మమ్మా?” అని కాళ్ళు పట్టుకున్నాట్ట. “మా నాయనా! నీ కెందుకురా శ్రమా? ఇంద, ఈ పాపలా తీసుకుని ఏమన్నా కొనుక్కు తిను!” అన్నదిట. ఇదంతా చూస్తున్న చిన్నవాడు, “వాడి కన్న నేను బాగా నొక్కుతా

నమ్మమ్మా!” అన్నాట్ట. అమ్మమ్మ వాణ్ణి కూడా వద్దన్నదిట, కాని వాడికి పాపలా ఇవ్వలేదుట. అందుచేత అమ్మమ్మ చాలా చెడ్డదని వాడు వితూరి లేవడిశాడు.

ఇదంతా విని తాతయ్య బోసినోటితో నవ్వి, ఒక చిట్కెడు పాడుం పీల్చి, “ఒరే చిన్నవాడా! నీది చాతగాని అనుకరణరా! బుల్లివాడు బహుమానం సంపాదించినాకనే గద నీకు అమ్మమ్మకు సేప చేయాలని పించింది? అటువంటప్పుడు నీకు అమ్మమ్మ కాదుగదా ఎవరూ బహుమానం ఇవ్వరు. మీకో కథ చెబుతాను కూచొండి,” అన్నాడు.

“కథ, కథ!” అంటూ అంతా కూచున్నాక తాతయ్య కథ ఆరంభించాడు:

ఒక పల్లెటూళ్ళో ఒక పేదరైతు ఉండే వాడు. డబ్బు లేదు; బ్రతుకు భారమై పోయింది. పేదవాడికి ఎవరు సహాయం చేస్తారు? ఎంత కాలమని చేస్తారు? తన

దారిద్ర్యం తీరాలంటే రాజుగారే తీర్చాలనుకుని వాడు రాజుగారిని చూడటానికి ప్రయాణమయ్యాడు.

మరి గొప్పవాళ్ళని చూడటానికి వెళ్ళాలంటే ఏదన్నా చేత పట్టుకుపోవాలి గాని, ఈత్ర చేతులతో వెళ్ళరాదుగా? అందుచేత ఆ పేదరైతు తన దగ్గర ఉన్న ఒకే ఒక కోడిని చంకన పెట్టుకుని రాజుగారిని చూడబోయాడు.

ఎలాగైతేనేం వాడికి రాజుగారి దర్శనం లభించింది. రైతు తాను తెచ్చిన కోడిని రాజుగారి ఎడట పెట్టి, తాను వచ్చిన పని కాస్తా చెప్పకున్నాడు.

రాజుగారు అంతా విని సవ్యత్వా, రైతును ఏడిపించటానికి, "నువయితే ఈ కోడిని తెచ్చి ఇచ్చావుగాని, నేనూ, నా భార్య, ఇద్దరమ్మాయిలూ, ఇద్దరబ్బాయిలూ, అంతా కలిసి ఆరుగురం ఉన్నాం గదా, ఈ కోడిని ఎలా పంచుకోవటం?" అన్నాడు. రైతు బీదవాడైతేనేం తెలివిగల వాడు. అందుచేత, "అదేం బ్రహ్మవిద్యా, మహారాజా? నా కొక కత్తి ఇప్పిస్తే నేను దీన్ని మీకు ఆరుగురికీ ఎలా పంచాలో అలా పంచేస్తాను," అన్నాడు.

రైతు ఎలా కోడిని ఆరుగురికీ పంచుతాడో చూడాలని రాజుగారిక్కుడా కుతూహలం

కలిగింది. అంచేత కత్తి ఒకటి తెప్పించి రైతు కిప్పించాడు.

రైతు కొడి తల కొసి రాజుగారి ముందు పెడుతూ, "తమరు రాజ్యానికి తలలాటి వారు గనక ఈ కొడి తల మీ వంతు," అన్నాడు. తరవాత కొడి వీపు కొసి, "ఇది రాజు గారిది. ఎందుచేతనంటే సంపాద భారమంతా అమెగారి వీపే మోస్తుంది," అన్నాడు. తరవాత కొడి కాళ్ళు రెండూ కొసి, "ఇవి మీ కుమాళ్ళవి. ఎంచేతనంటే వారు తమ అడుగు జాడల్లో నడవపలిసిన వాళ్ళు," అన్నాడు. ఆ తరవాత కొడి రెక్కలు రెండూ కొసి, "ఇవి అమ్మాయి

గార్లవి. ఎందుకంటే వారు ఏ నాటికైనా రెక్కలు కట్టుకుని ఎగిరి పోవలసిన వారే. ఇంక మిగిలిన కొడి ఉంది చూశారూ, అది నాది. ఎందుకంటే నే నివాళు తమకు అతిథిని," అన్నాడు.

రైతు తెలివి తేటలకు మెచ్చుకుని రాజు వాడికి తగినంత ధన మిచ్చి ఇంటికి పంపేశాడు. ఈ సంగతి ఊరంతా పాకింది. ఆ ఊళ్ళోనే ఒక లోభి ఉన్నాడు. లోభికి ఆశ పెచ్చు అంటారు. ఈ లోభికి ఆశ పెచ్చేగాని తెలివితేటలు తక్కువ. రైతు లాగే తానుకూడా అదే పని చేసి రాజుగారి పద్ద ధనం పొందాలని ఆశ పుట్టుకొచ్చింది.

వెంటనే ఆ లోభి ఏం చేశాడూ? ఒకటి కాదు, ఐదు కోళ్ళను ఒక బుట్టలో పెట్టుకుని రాజుగారి దర్బానానికి వెళ్ళాడు.

వాణ్ణి చూడగానే రాజుగారికి వాడి దురాశ తెలిసిపోయింది. ఆయన నవ్వుతూ, "ఏమయ్యా, మేము ఆరుగుర మున్నాంగదా, అయిదు కోళ్ళు ఎలా పంచుకోమూ? వాటిని కొయ్యకుండా ఎలా పంచుతావో పంచు," అన్నాడు.

"అరెరె, మరో కోడినికూడా తెస్తే సరి పోయేది!" అని లోభి విచారించాడుగాని కోళ్ళను పంచటం చేతగాక గుడ్డు మిటక రించాడు.

అప్పుడు రాజుగారు ఆ లోభితో, "నువ్వు పంచలేవు. అందుకు తగినవాడు రైతే. అతనెలా పంచుతాడో చూద్దాం," అంటూ రైతు కోసం కబురు పెట్టాడు.

రైతు వచ్చి పరిష్కరించవలసిన సమస్య ఏమిటో రాజుగారి ద్వారా తెలుసుకుని ఇలా

అన్నాడు. "ఈ ఐదు కోళ్ళను ఎలా పంచితే బాగుంటుందో నేను చెబుతాను. తమరికీ, రాజుగారికీ కలిపి ఒక కోడి; మీరిద్దరూ అది కలిసి ముగ్గురవుతారు. మీ ఇద్దర బిచ్చాయిలకూ ఒక కోడి, ఆ ఇద్దరూ ఇదీ కలిసి ముగ్గురవుతారు. అదే విధంగా మీ ఇద్దరు అమ్మాయిలకూ ఒక కోడి నిస్తే వారూ అది కలిసి ముగ్గురవుతారు. పోతే ఇంకా రెండు కోళ్ళు మిగిలాయి. అవి నేనూ కలిసి ముగ్గురమవుతాము, అందుచేత అవి నావి!"

ఈ పంపకం చూసి లోభి నిర్ధాంత పోయాడు, రాజుగారు లోభి చూస్తుండగానే రైతుకు ఆ రెండు కోళ్ళతోబాటు బోలెడంత డబ్బు కూడా ఇచ్చి, లోభికి మాత్రం ఎర్ర పిగాని ఇవ్వకుండా ఇంటికి పంపేశాడు.

"అందుకే మనవాళ్ళు తెలివొకరి సొమ్మా అన్నారు," అన్నాడు తాతయ్య. చిన్నబ్బాయి తప్ప అంతా గొల్లున నవ్వారు. (ఆర్. బయపరెడ్డి కథ ఆధారంగా)

దయ్యపు తిండి

ఒకనాటి రాత్రి చిత్రపురం రాజుగారు నోరు తెరుచుకుని గాఢ నిద్ర పోతుండగా ఒక పిశాచి అయిన వంట ప్రవేశించింది. మర్నాడు లేస్తూనే ఆయన భరించలేని ఆకలితో లేచాడు. వంటవాళ్ళు మామూలుగా తెచ్చి పెట్టిన ఫలహారం ఆయనకు భూపానికి రాలేదు. వంటవాళ్ళు నిర్హితపోయి రక రకాల వంటకాలు చేయ నారంభించారు. భటులు పళ్ళా ఫలాలూ తెచ్చి రాజుగారికి అందించారు. తయారైన వంటకాలు వేడి వేడిగా తెచ్చి వంటవాళ్ళు ముందు పెడు తూంటే రాజుగారు వాటిని అమాంతం తినేశాడు. ఇరవై మంది తిన గలిగినంత అహారం తినగా రాజుగారి ఉదయపు ఫల హారం పూర్తి అయింది.

ఇక మధ్యాహ్న భోజనం విషయం చెప్పనే అక్కర్లేదు. వంటవాళ్ళు నాలుగు గొర్రెలను, ఒక డబ్బను కోళ్ళనూ, మణుగు

కూరలనూ, పది మానికల బియ్యాన్నీ వండి వార్చి సిద్ధంగా ఉన్నారు. రాజుగారు అదంతా ఒక్కడే తినేశాడు.

రాజుగారికి పట్టుకున్న ఈ దయ్యపు ఆకలి దివానాని కొక పెద్ద సమస్య అయింది. వెద్యులు వచ్చి పరీక్ష చేసి రాజుగారికి విజిల్లా లేదన్నారు. ఆయన చూడటానికి మామూలుగా నే ఉన్నాడు. ఆయనకు కావలసిన తిండి సేకరించుకు రావటానికి భటులు గ్రామాల మీద పడ్డారు. త్వరలోనే దేశమంతా గుల్ల అయిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది.

ఈ దయ్యపు ఆకలి రాజుగారికి కూడా సమస్యే అయింది. తనకు కావలసినంత అహారం సేకరించటం తన భటులకుకూడా క్రమంగా సాధ్యం కాకుండా పోతున్నదని గమనించి ఆయన తన సామంతుల మీద బరువు వెయ్య నారంభించాడు. ఆయన

విద్యద్వేషి జరిగింది. సభాపతి అనేక వింత విషయాలూ, హాస్య విషయాలూ చెప్పి అందరినీ నవ్వించాడు. అందరూ నవ్వినా సామంతుడి ముఖాన హాస్యరేఖ కనిపించ లేదు. ఇది గమనించి సభాపతి, “ఏం బాబూ? మీ మనస్సు అన్యాయత్రంగా ఉన్నట్టున్నది. విచార కారణమేమీ లేదుగదా?” అని అడి గాడు. దానికి సామంతుడు, “విచార కారణం లేకేం? ఈ సాయంకాలమే మా రాజుగారు అతిథిగా వస్తున్నట్టు వార్త వచ్చింది,” అని రాజుగారికి తాను అందించవలసిన దయ్యపు తిండి గురించి సవిస్తరంగా చెప్పాడు.

అంతా విని సభాపతి కొంచెం సేపు ఆలో చించి, “మీ రాజుగారి సమస్య మీ కేమీ లేకుండా నేను చేస్తాను. మీరు మాత్రం ఒక రోజుల్లా నేను చెయ్యమన్నట్టు చెయ్యాలి,” అన్నాడు. సామంతుడు సరే నన్నాడు. సూర్యాస్తమయ మయే వేళ రాజు వస్తూనే, “ఫలహరం! ఫలహరం!” అని కేక పెట్టాడు.

రాజుగారికి ఒక్కడికీ పీట వేసి ఆయన ముందు పిండి వంటలూ, పళ్ళూ పళ్ళాలతో తెచ్చి ఉంచారు. ఆయన వాటన్నిటినీ అరగించసాగాడు. సభాపతి కొంత దూరంలో కూచుని ఒక ఎండు గడ్డి పోచ నోట పెట్టు కుని సమల నారంభించాడు.

ఒక్కొక్క సామంతు పద్ధతు వేళ్ళి వారమో, రెండు వారాలో, నెలలో అతిథిగా ఉండసాగాడు. రాజుగారికి తిండి సంపా దించే భారం వారిపైన పడింది. రాజుగారు వస్తున్నారంటే వాళ్ళకు గుండెల్లో రాయి పడేది. ఈ రోజుల్లోనే సభాపతి అనే ఒక బ్రహ్మచారి యువకుడు కాశీలో సకల విద్యలూ అభ్యసించి, అనేక మంది పండి తుల మెప్పు పొంది స్వదేశానికి తిరిగి వస్తూ చిత్రపుర రాజ్యంలోని ఒక సామంతుడి ఇంటికి అతిథిగా వచ్చాడు.

ఆ చుట్టు పక్కల ఉండే విద్వాంసు లందరూ సభాపతి రాక విని చూడవచ్చారు.

రాజుగారు ఇది చూసి, "నీ కేమైనా పిచ్చా ఏమిటి? పశువులాగా ఎండు గడ్డి తింటున్నావు!" అని అడిగాడు.

"పిచ్చి కాదు, మహారాజా. తమ పంక్తిని మరెవరూ లేకపోవటం భావ్యంగా ఉండదని ఇలా చేస్తున్నాను," అన్నాడు సభాపతి.

రాజుకు ఈ మాట చురుక్కున తగిలింది. ఆయన తన ముందున్న పళ్ళలో ఒకటి తీసి సభాపతి కిచ్చాడు. సభాపతి ఆ పండు ఒలుస్తూ, "నాది ఒక్క మనవి. తమరు అంగీకరిస్తే మనవి చేస్తాను," అన్నాడు.

"ఏమిటది?" అని రాజు అడిగాడు.

"రాత్రి భోజనం చేసేలోపల తమరు కాస్సేపు నిద్రపోవాలి," అన్నాడు సభాపతి.

"నే నెలాగూ చిన్న కుసుకు తీర్థామనే అనుకుంటున్నాను. అందుచేత నీ కొరిక తీర్చటం ఏమంత కష్టం కాదు," అన్నాడు రాజు.

ప్రయాణపు బడలికా, భుక్తాయాసమూ తోడు కావటం చేత రాజుగారు ఒక గదిలో పడుకుని నిద్రపోయాడు. ఆయన నిద్రించే సమయంలో సభాపతి రాజుగారి కాళ్ళూ చేతులూ గట్టిగా బంధించమని సామంతుడి నౌకర్లకు చెప్పాడు. తన నౌకర్లు ఈ పని

చేసేటప్పుడు సామంతుడు అక్కడ లేకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

కాస్సేపటికీ రాజుగారు నిద్రలేచి తాను బంధితుడై ఉన్నట్టు గ్రహించాడు. ఆయనకు ఆకలి కూడా దహించుకు పోతున్నది.

ఆయన నిద్ర లేచినట్టు తెలియగానే సభాపతి పంటవాళ్ళ చేత రకరకాల కూరలూ, పిండి పంటలూ, పాయసాలూ, వెన్నా, నెయ్యి చిన్న చిన్న మొత్తాలలో తెప్పించి తన ముందు పెట్టుకుని కూచున్నాడు. వాటిని చూస్తుంటేనూ, వాటి వాసన తగులు తూంటేనూ రాజుగారి ఆకలి మరింత అవుతున్నది.

"మహారాజా, తమ కొక వింత విషయం చెప్పాలి. ఈ విషయం ఒక సిద్ధుడి ద్వారా నేను తెలుసుకున్నాను. హిమాలయ పర్వతాల మధ్య ఒక లోయ ఉన్నది. ఆ లోయలో ఒక పెద్ద భవనం ఉన్నది. అది మామూలు భవనం కాదు. దాని గోడలు జన్నుతో కట్టారు. దాని ద్వారాలకు గారెలు, జిలేబీలతో తోరణాలు కట్టారు. దాని లోపలి అరుగులు హల్వాతో చేసినవి. దాని కప్పు రొట్టెలతో పరిచారు. ప్రతి గది లోనూ చిన్న కొలను ఉంటుంది. ఒక కొలను నిండా వేడి వేడి పాయసం, ఒక కొలను నిండా పాల మీగడ, ఒక కొలను నిండా ద్రాక్షరసం, ఇంకో కొలను నిండా ఖేరికాయ పాలు! ఈ కొలనుల చుట్టూ చిత్రాన్నాలు గట్టుగా అమర్చారు..." ఈ విధంగా వర్ణిస్తూ సభాపతి తన ముందున్న భక్త్యాలను రాజుగారి ముక్కు దగ్గరికి, నోటి దగ్గరికి తీసుకుపోయి మళ్ళీ వెనక్కు తీస్తూ

వచ్చాడు. ఇలా కొంత సేవయాక రాజుగారి నోట్లో ఉన్న పిశాచం అక భరించలేక పోయింది. అది సభాపతి చేతిలో ఉన్న భక్త్యాలను అందుకోవటానికి బయటికి దూకేసింది. వెంటనే సభాపతి దాన్ని ఒడిసి పట్టుకుని, తీసుకుపోయి వంటశాలలోని గాడి పొయ్యిలో వేసేశాడు.

పిశాచి తన నోటి నుంచి బయటికి పోయిన క్షణంలోనే రాజుగారికి స్పృహ తప్పి పోయింది. ఆయన మర్నాడుదయానికల్లా సుఖంగా లేచాడు. కాని ఆయనకు పూర్వం ఉన్న వెర్రి ఆకలి అంతా పోయింది. తోటివాళ్ళందరూ ఫలహారం చేసినట్టుగానే చేశాడు.

తన వ్యాధి నయమైనందుకు ఆయన ఎంతో సంతోషించి సభాపతికి ఎన్నో విలువైన కానుక లిచ్చి సన్మానించాడు. వాటితో సభాపతి తన స్వదేశం చేరుకుని, పెళ్ళాడి సుఖంగా ఉన్నాడు.

ము సేలమ్మ యుక్తి

పూర్వం ఒక గ్రామంలో సీతారామయ్య అనే ఒక పండితుడుండే వాడు. ఆయన ఊరి పిల్లలకు చదువు సంభ్యలు నేర్పి గురు దక్షిణలు పొంది, అయిదుపందల రూపాయలు వెనక వేసుకున్నాడు.

ఇంతలో కాశీలో ఒక విద్యత్సభ జరిగింది. సీతారామయ్యకు కూడా పిలుపు వచ్చింది. తన దగ్గర నిలవ ఉన్న డబ్బు ఎవరి దగ్గర దాచి ఉంచాలా అన్న సమస్య సీతారామయ్యకు ఏర్పడింది. ఇంటి దగ్గరే ఉంచువామంటే భార్య ససేమిరా పద్దన్నది. "సామ్మ భయంకరమైనది. దానికి నేను కుక్క కావలా కాయలేను. ఏ రాత్రివేళో దొంగలు వచ్చి పడినా ప్రాణాలు తీసేస్తారు," అన్నదావిడ.

ఎక్కడ దాస్తే సామ్మ భద్రంగా ఉంటుందా అనుకుంటూ సీతారామయ్య కోటయ్య అంగడికి వెళ్ళాడు. తనకు

ఏర్పడిన సమస్య గురించి కోటయ్యకు చెప్పి, "నీ పలహా ఏమిటి? ఈ డబ్బు ఎవరి దగ్గర దాచి పెడితే క్షేమమంటావు?" అని అడిగాడు.

"బాబూ, డబ్బు దగ్గర ఆ బ్రహ్మదేవుణ్ణయినా నమ్మవద్దు. అది మహా పాపిష్టిది," అన్నాడు కోటయ్య.

వీరిద్దరూ మాట్లాడుతూండే సమయంలో అంగడి గుమాస్తా ఒక స్త్రీకి నెయ్యి తూచి ఇచ్చి డబ్బు తీసుకుని పంపేశాడు.

కోటయ్య ఈ అమ్మకం వివరాలు కనుక్కుని, "ఓరి పాపిష్టివాడా, ఆ మనిషి దగ్గర నాలుగు దమ్మిడిలు అధికంగా వుచ్చు కున్నావు. మనకు న్యాయంగా రావలసిన లాభం ఒక్క దమ్మిడి అయితే అయిదు దమ్మిడిలు లాభం వట్టావు. నీ కెన్నిమార్లు చెప్పినా నీ బుద్ధి మారదు. జ్ఞానం ఉంచు కుని ఆ మనిషి ఇంకోసారి బేరానికి వచ్చి

నవ్వుడు ఆ నాలుగు డమ్మిడిలూ' వావసు
ఇచ్చేయ్యి," అని గుమాస్తాను కసిరాడు.

ఈ సంఘటనతో సీతారామయ్యకు
కోటయ్య మీద గురి ఏర్పడింది. ఆయన
అంగడిలో తనకు కావలసిన సరుకులు
తీసుకుని, ఇంటికి వెళ్ళి తన అయిదువందల
రూపాయలూ మూట గట్టి తెచ్చి, "ఇదుగో,
కోటయ్యా! ఇదే నా డబ్బు. నేను కాశీ
నుంచి తిరిగి వచ్చేదాకా దీన్ని దాచి ఉంచే
భారం నీదే!" అన్నాడు.

"అమ్మయ్యా, నేనా డబ్బును తాకనైనా
తాకను, కావల్సిన మీరే మా ఇంట మీ యిష్టం
వచ్చిన చోట గొయ్యి తీసి డబ్బు పాతేసి

వెళ్ళండి. తిరిగి వచ్చినాక తప్పి తీసుకో
వచ్చు," అన్నాడు కోటయ్య.

"నిజంగా కోటయ్య ఎంత మంచివాడు!"
అనుకుని సీతారామయ్య తన సొమ్ము ఒక
చోట గుర్తుగా పాతిపెట్టి తన దారిన తాను
వెళ్ళిపోయాడు.

ఆయన కాశీకి వెళ్ళి, ఎద్వత్తుభలో
పాల్గొని, స్వగ్రామానికి తిరిగి వస్తూనే
కోటయ్య ఇంటికి వెళ్ళి, "నా సొమ్ము నేను
తీసుకుపోతాను," అన్నాడు.

"మహరాజుగా తీసుకు వెళ్ళండి.
ఎక్కడ పాతిపెట్టారో గుర్తుందిగదా?"
అన్నాడు కోటయ్య.

కాని సీతారామయ్య తప్పి చూస్తే ఉండ
వలసిన చోట డబ్బు లేదు. సొమ్ము కని
పించలేదని అంటే కోటయ్య, "దాని సంగతి
మీకు తెలియాలి గాని నా కేం తెలుస్తుంది,
బాబూ?" అనేశాడు.

మోసం జరిగిపోయిందని గ్రహించి సీతా
రామయ్య కుంగిపోయిన మనస్సుతో ఇంటి
దారి పట్టాడు.

దారిలో సీతారామయ్యకు శేషమ్మ అనే
ముసలాదిడ ఎదురుపడి, "ఎవ్వడు
వచ్చావు, నాయనా? అలా విచారంగా
ఉన్నావేం?" అన్నది.

సీతారామయ్య ముసలమ్మకు జరిగిన దంతా చెప్పాడు. శేషమ్మ కొంచెంసేపు ఆలోచించి, "నాయనా, నీ సొమ్ము యావత్తూ కొటయ్య చేత కక్కిస్తాను. నేను చెప్పినట్టు చెయ్యి," అంటూ ఒక ఉపాయం చెప్పింది. సీతారామయ్య ఆమె చెప్పినట్టు చెయ్యటానికి సిద్ధపడ్డాడు.

ఇది జరిగిన కొద్దిసేపటికే ముసలమ్మ రెండువేల రూపాయలు ఖరీదు చేసే సగలు పట్టుకుని కొటయ్య వద్దకు వెళ్ళింది. ఆమె కొటయ్యతో, "చూడు, నాయనా! నా కొడుకు పదేళ్ళక్రితం చదువు కోసం కాశీ వెళ్ళాడు. ఇంతవరకు వాడి జాడ లేదు.

నేనా పెద్దదాన్నయిపోయాను. ఎప్పుడు చస్తానో తెలీదు. అందుచేత కాశీ వెళ్ళి నా కొడుకు జాడ తెలుసుకుందామని తీర్మానించుకున్నాను. నేను ఒంటరిదాన్ని. నా దగ్గిర రెండు వేలు చేసే ఈ సగలున్నాయి. వీటిని వెంట తీసుకుపోతే దొంగలు దోచేస్తారు. నువ్వు ధర్మాత్ముడవని, మన ఊరి సీతారామయ్య కూడా కాశీ వెళ్ళేటప్పుడు తన సొత్తు నీ దగ్గిరే దాచబెట్టాడని, ఇతరుల సొమ్మును నివ్వు మట్టితో సమంగా చూస్తావని అన్నారు. అందుచేత ఈ సొమ్ములు నేను తిరిగి పచ్చేదాకా నీ దగ్గిరే దాచి ఉంచు, బాబూ!" అన్నది.

కోటయ్య తన పంట పండించు కున్నాడు. సీతారామయ్య తిరిగి వచ్చిన సంగతి కూడా ముసలమ్మ కింకా తెలియ లేదనుకున్నాడు. ఆయన అవిడతే, "అమ్మా, మీ సగలు మీ చేత్తేనే మీయిష్టం వచ్చిన చోట పాతి పెట్టుకొండి," అన్నాడు.

ఇంతలోనే సీతారామయ్య అక్కడికి వచ్చి, "చూడు, కోటయ్యా, నేను సాము పాతిపెట్టిన చోటు గురించి పొరబడ్డాను. ఆసలు చోటు జ్ఞాపకం వచ్చింది. అక్కడ తవ్వకుంటాను," అన్నాడు.

కోటయ్య గుండె గుబుక్కుమన్నది. సీతారామయ్య పాతిపెట్టిన అయిదు వందలూ తాను స్వాహ చేసినట్టనే తెలిస్తే ముసలమ్మ తన రెండు వేల రూపాయల సగలూ తన ఇంట దాచిపెట్టదు. అందుచేత కోటయ్య, "మీకు కలిగిన సందేహమే నాకూ కలిగి మరో చోట తవ్వి చూశాను. మీ మాట చెక్కు చెదరకుండా దొరికి

పోయింది," అంటూ లోపలికి వెళ్ళి సీతారామయ్య మాట తెచ్చి సీతారామయ్య చేతి కిచ్చేశాడు.

ఇది జరగగానే ముసలమ్మ సీతారామయ్య కేసి పరకాయించి చూసి, "ఎవరూ? సీతారామయ్యేనా? కాశీ నుంచి ఎప్పుడెచ్చావు, నాయనా? చూడూ, అక్కడ మా అబ్బాయిగాని కనిపించాడా?" అని అడిగింది.

సీతారామయ్య ఆమెతో, "ఇంతకుముందే చేరుకున్నాను. కాశీలో మీ వాడు కనిపించాడు. నాకు రెండు రోజులు వెనకగా బయలుదేరుతున్నాననీ, మిమ్మల్ని బెంగ వడవద్దనీ చెప్పాడు!" అన్నాడు.

"అమ్మయ్య, బతికించావు! అయితే మరి నేను కాశీ వెళ్ళవలసిన అవసరం లేదన్నమాటే!" అంటూ ముసలమ్మ సీతారామయ్యతో సహా బయలుదేరింది. జరిగినది చూసి కోటయ్య నిర్ఘాంతపోయాడు.

అరణ్యాకాండ

ఖిర దూషణులూ, త్రిశిరుడూ మొదలైన రాక్షసవిరులు తమ పద్మాలుగువలె రాక్షస బలగంతో రాముడి ప్రతాపాగ్నిలో చూడి మసి అయిపోగా అకంపనుడనే రావణుడి చారుడు ప్రాణాలతో తప్పించుకుపోయి రావణుడి దర్శనం చేసుకున్నాడు.

“రావణరాజేశ్వరా, జనస్థానంలో ఉండే మన రాక్షసు లందరూ యుద్ధంలో పథ అయ్యాడు. నేను మాత్రం ఎలాగో ప్రాణాలతో బయటపడి ఈ వార్త చెప్పటానికి వచ్చాను,” అని అకంపనుడు అంటూండగానే రావణుడు కళ్ళిర్రజేసి అగ్ని హోత్రుడులా అయిపోయి, “ఎవడికి కాలం మూడింది? నేను అగ్నినే దగ్ధం చేస్తాను, మృత్యువునే చంపగలను. సూర్య

చంద్రులు కూడా నేను అగ్రహిస్తే భస్మమై పోతారు,” అని రంకెలు పెట్టాడు.

ఈ అట్టహాసం గమనించి అకంపనుడు ముందుగా రావణుడి వద్ద అభయం పొంది, రాముడు జనస్థానంలోని రాక్షసులందరినీ ఎలా చంపిందీ వివరించి చెప్పాడు.

రావణుడు తంతా విని ముసకొడుతూ, “అ రాముడికి దేవతలందరూ సహాయం వచ్చారు కాబోలు?” అన్నాడు.

“లేదు, లేదు. రాముడు పరాక్రమంలో దేవేంద్రుడికి తీసిపోడు. అగ్నికి వాయువు తోడైనట్టు రాముడికి తోడుగా అతని తమ్ముడు లక్ష్మణు డొకడున్నాడు. జనస్థానంలో ఉండే రాక్షసులను చంపినవాడు రాముడొక్కడే!” అన్నాడు అకంపనుడు.

"అలా అయితే నేను జనస్థానానికి వెళ్ళి ఆ రాముణ్ణి లక్ష్మణుణ్ణి చంపేస్తాను," అన్నాడు రావణుడు.

ఆకంపనుడు లబలబలాడుతూ, "ఆ రాముడి బలవరాక్రమాలు నేను సరిగా చెప్పలేకపోయాను. అతడికి చెలియలి కట్టను భేదించి ప్రపంచమంతా సముద్రంలో ముంచే శక్తి ఉన్నది. అకాశాన్ని నక్షత్రాలతో సహా నాశనం చెయ్యగలడు. మూడు లోకాలూ నిర్మూలించి, కొత్తసృష్టి ప్రారంభించగలడు? రాముడు నీ చేతిలో ఎన్నటికీ చావడు. అతడు చావటానికి చిక్కటే ఉపాయం: అతడి భార్య సీత

అవ్వరసలను మించిన సౌందర్యవతి; సర్వాంగ సుందరి. ఆమె అంటే ఆ రాముడికి ప్రాణంతో సమానం. ఆమెను ఎత్తుకువస్తే ఆ రాముడు కుమిలి కుమిలి చస్తాడు!" అని సలహా ఇచ్చాడు.

రావణుడు కొంచెం ఆలోచించి, తల వంకించి, "మంచిది, రేపు ఉదయమే బయలుదేరి వెళ్ళి ఆ సీతను తీసుకువచ్చేస్తాను," అన్నాడు.

మర్నాడు ఉదయానే అతను ప్రణాళి వంతమైన రథానికి గాడిదలను పూన్చి దానిలో ఎక్కి మారీచుడి అశ్రమానికి వెళ్ళాడు. తాటక కొడుకైన మారీచుడు రాక్షసరాజుకు చక్కగా భోజనం పెట్టి, "ఇలా తలవని తలంపుగా వచ్చారు, రాక్షసులందరూ కేమమే గదా?" అని అడిగాడు.

ఆ మాటకు రావణుడు, "మారీచా, జనస్థానంలో ఉన్న నా బంధువు లందరినీ రాముడు వధించాడు. అతడి భార్యను ఎత్తుకుపాదామని వచ్చాను. నీ సహాయం కావాలి," అన్నాడు.

"అయ్యో, హితం కోరినవాడిలాగా వచ్చి నీకు సీత మాట చెప్పిన దుర్మార్గు డెవరు? విశ్వయంగా నీ నాశనం కోరే, వాడు నిన్ను

సీతాపూరణానికి ప్రేరేపించి ఉంటాడు. ఈ విచ్చి ఆలోచన కట్టిపెట్టి, లంకకు వెళ్ళి నీ భార్యలతో సుఖంగా ఉండు; ఈ దండ కారణంలో ఆ రాముణ్ణి తన భార్యతో సుఖంగా ఉండని, ఆ రాముడి బోలికి పోవటం నిందించే సంగతిని లేవగొట్టటమే!" అన్నాడు సూరీచుడు.

సూరీచు డింతగా చెప్పినాక రావణుడు తన యత్నం మానుకుని లంకకు వెళ్ళి పోయాడు. ఇంతలో శూర్పణఖ కూడా లంకకు వెళ్ళింది. నిండు కొలుపులో ఉన్న రావణుడి వద్దకు వెళ్ళి, వరుషంగా మాట్లాడుతూ, "భోగలాలనుడవై మడించి నీకు వచ్చిపడే ఘోరాన్ని కూడా తెలుసుకోకుండా ఉన్నావు! నీ కన్న వసిష్ఠులు నయం! జనస్థానంలో రాముడు ఋషుల కోరికపై నీ వాళ్ళనందరినీ చంపి, దండ కారణంలో రాక్షసులగు లేకుండా చేస్తే నీకా సంగతి చెప్పటానికి చారులు కూడా లేరు; నీ వింకేం రాజ్యం చేస్తావు? ఈ రాజ్యం ఉండదు; నీవు త్వరలోనే పోస్తావు!" అన్నది.

రావణుడి మాటలు సహించలేక రోషంతో, "ఎవడి రాముడు? ఎక్కడి నుంచి వచ్చాడు? ఎలా ఉంటాడు? ఎలాటి

పరాక్రమం గలవాడు?" అని శూర్పణఖను అడిగాడు.

"రాముడు దశరథుడి కొడుకు. అబాసు బాహువు. నవమస్కంధుడు. అతడు యుద్ధం చెయ్యటం నేను కళ్ళారా చూశాను. వర్తం లాగా బాబాలు వచ్చిపడటం నాకు కనిపించిందేగాని, అతను బాబాలు తిరుటమూ, ఎక్కుపెట్టటమూ, విడవటమూ నాకు కనిపించలేదు. ఒక్కడే క్షణంలో వధూలుగు వేలమంది రాక్షసులను చంపేశాడు. అడ దాన్ని గదా అని నన్ను చంపక అవమానించి పంపాడు. రాముడి తమ్ముడు అక్కిణుడు ముక్కోపి. మహాబలశాలి. అన్నకు

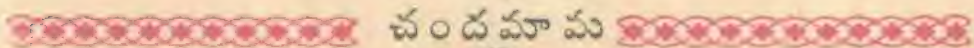
కుడిభుజం. ఇక రాముడి భార్య సీత! ఇంతంత కళ్ళు! నిండు చంద్రుడులాటి ముఖం! బంగారువంటి శరీరచ్ఛాయ! నవ్వుటినడుము! చక్కని పిరుదులు! అటు వంటి భార్య ఉంటే వేరే స్వర్గం దేనికి? అ సీతను ఎలాగైనా ఇక్కడికి తీసుకువచ్చి నీకు భార్యను చేతామని ప్రయత్నించేనరికి లక్ష్మణుడు నన్నిలా ముక్కు చెవులు కొగాడు. సీతను ఒక్కసారి చూస్తే నీవు మరచలేవు. ఆ రాముణ్ణి చంపేసి నీవాళ్ళ కోసం పగతీర్చుకో, సీతను తెచ్చుకుని భార్యగా పిలుకో. వెంటనే బయలుదేరు!” అని శూర్యబాహు రావణుణ్ణి రెచ్చగట్టింది.

రావణుడు సభ చాలించి ఒంటరిగా కూచుని సీతావహరణం గురించి వివరంగా అలోచించాడు. సీతను పరాక్రమంతో తీసుకురావటం కన్న దొంగతనంగా తీసుకు రావటమే మేలని అతనికి అనిపించింది. ఎందుకంటే అంతమంది రాక్షసులనూ, రాక్షసపిరులనూ చంపినవాణ్ణి ఓడించి సీతను ఎత్తుకురావటం మాటలు కాదు. అయితే రావణుడు తన ఆలోచనను మందోదరికి గాని మంత్రులకు గాని చెప్పలేదు; వారు నివారిస్తారని భయపడ్డాడు.

రథం సిద్ధం చెయ్యమని రావణుడు తన సారథితో చెప్పి, అందులో ఏక్కి, కామ గమనం చేత సముద్రాన్నిదాటి మారీచుడి ఆక్రమానికి వచ్చిచేరాడు. మారీచుడు అతనికి అతిథి సత్కారాలుచేసి, “ఇంత లోనే మళ్ళీ రావటాని కేమి కారణం? లంకలో ఆందరూ క్షేమమా?” అని అడిగాడు.

“రాముణ్ణి క్షమించటానికి వీల్లేదు. వాడు దుష్టుడు, క్రూరుడు, మూర్ఖుడు, లుబ్ధుడు. మన రాక్షసుల సందరినీ నాశనం చెయ్యటమేగాక నా చెల్లెలు శూర్యబాహు ముక్కు చెవులు కొయించాడు. సీతను అపహరించ దలిచాను. నాకు నీ సహాయం

కావారి. నీవు పరాక్రమం గలవాడవు, యుక్తివరుడవు. నీకు మాయలు తెలుసు. నీ వల్ల కావలసిన సహాయం చెబుతాను విను. నీవు వెండిచుక్కలు గల బంగారు లేడి రూపం దరించి రామాశ్రమంలో సీతకు కనపడేలాగా తిరుగు. నిన్ను వట్టతెమ్మని సీత రామలక్ష్మణులను తప్పక పంపు తుంది. ఆ సమయంలో నేను సీతను ఎత్తుకుపోతాను. సీత పోయినాక రాముడు విచారంతో కృశించిపోతాడు. ఆ స్థితిలో అతను యుద్ధానికి వచ్చినా సునాయాసంగా ఓడించేస్తాను," అని రావణుడు చెప్పాడు.

ఈ మాటలు విని మరీచుడికి భయంతో నెరెండిపోయింది. అతను చేతులు జోడించి, "రాక్షసరాజా, ఈ లోకంలో ఇద్దమైన మాటలు చెప్పేవారు కొల్లలు. నచ్చక పోయినా హితమైన మాట చెప్పేవారుండరు, ఒకవేళ చెప్పేవారున్నా వినేవారుండరు. రాముణ్ణి గురించి నీ వసుకునేదంతా అబద్ధం. అతను దుష్టుడూ, మూర్ఖుడూ, లుబ్ధుడూ, క్రూరుడూ ఎంత మాత్రమూ కాదు. అతను ఎవరి జోలికి వెళ్ళలేదు. శూర్యులు సీతను తరిమితే పరాభవించి వంపాడు. ఇరదూషణులు తన పైకి వచ్చి వడితే వారిని చంపాడు; తప్పా?

ఈ రాముడు మిసకట్టు కూడా రాని సయ సులో, వెయ్యి వీనుగుల బలంగల సన్ను వెయ్యి యోజనాలు వెళ్ళి సముద్రంలో పడేలా కొట్టాడు. అంతటతే బుద్ధిరాక నేను మరి ఇద్దరు రాక్షసులతోబాటు జంకరూపు దాల్చి, మునిలాగా ఉన్నాడు కదా, ఏం చెయ్యగలడు లేమ్మని అతని ఆగ్రమం మీదపడి అతన్ని చంపబోయాను. రాముడు మూడు బాణాలు ఎక్కుపెట్టాడు. వాటిని చూడగానే నేను తప్పకుని పారిపోయాను; కాని నా వెంట జంకల రూపంలో ఉన్న రాక్షసు లిద్దరూ చచ్చారు. నాకు బుద్ధి వచ్చింది. నా కిప్పుడు రాముడంటే సింహ

వ్యవస్థ. ఎక్కడ చూసినా నాకు రాముడే కనిపిస్తాడు. రకారంతో ప్రారంభమయే మాటలు వింటేనే గుండె లవిసిపోతాయి. నామానాసి నేను తపస్సు చెసుకుంటున్నాను. నీకు కాలంమూడి రాముడితో తల వదాలని ఉంటే తలవదు. నన్ను మాత్రం ఇందులోకి ఈడవకు. నీ మేలు కోరి నేను చెప్పేది విసకపోతివే నీకు నర్వ నాశనం తప్పదు," అన్నాడు.

రావణుడి కి మాటలు తల కెక్కలేదు. అతను మారీచుడితో, "దేవతలంతా వచ్చి చెప్పినా నా నిష్ఠాయం మారదు. నా నిర్ణయం మంచిదా, చెడ్డదా అని నేను ఖిన్నీడిగానా? అడగని మాట లెందుకు చెబుతావు? నేను నిన్నొకటి చెయ్యమని అడిగినప్పుడు నీవు చెయ్యవలసిందే గాని బదులాడరాదు. నేను చెప్పినట్టు బంగారు లేడి రూపం ధరించి నీతను అకర్పించి, ఆ తరవాత నిదారిన నీవు వెళ్ళి పా. నిన్ను పట్టటానికి రాముడు ఒక్కడే వస్తే అతని కంఠధ్వనితో, 'అయ్యో! సీతా! లక్ష్మణా!' అని అరు. అప్పుడు లక్ష్మణుడు కూడా కదులుతాడు. సీత నాకు దక్కుతుంది. ఈ ఉపకారం చేస్తేవా నీకు నా అర్థరాజ్య మిస్తాను. నిరాకరించావే, ఇప్పుడే నీ ప్రాణాలు తీస్తాను.

రాముడు నిన్ను చంపటం అబద్ధమూ, నేను చంపటం నిజమూ అవుతుంది," అన్నాడు.

మారీచుడికి మండిపోయింది. "నన్ను చంపుతానంటున్నావు గాని నీ కి ఆలోచన చెప్పిన దుర్మార్గుల నెందుకు చంపవు? ఇటువంటి మతిలేని ఆలోచన చేస్తూంటే నీ మంత్రులు నిన్నెందుకు నివారించలేదు? దైవికంగా ఇది వచ్చిపడటంచేత నేను చస్తే అంత ప్రమాదంలేదు. కాని నా తరవాత నీవు, రాక్షసవంశమూ, లంకానగరమూ కూడా నాశనంకాక తప్పదే, అది ఎంత మోరం!" అని మారీచుడు రావణుడితో అని, పాదాం పద మన్నాడు.

అనరాని మాటలన్నీ అన్నప్పటికీ చివరకు తన మాట పాటించాడన్న ఆనందంతో రావణుడు మారీచుణ్ణి అలింగనం చేసుకుని, విమానంలాటి తన రథంలో అతన్ని ఎక్కించుకుని, అరణిచెట్ల మధ్యనున్న రామాశ్రమం దగ్గర అతన్ని దింపాడు.

వెంటనే మారీచుడు ఒక ఆకర్షవంతమైన, అపూర్వమైన లేడిమాపం ధరించి, గరికిమేస్తూ మెల్లిగా రామాశ్రమం ప్రవేశించి అక్కడే తాళిబిడాడు. ఈ మాయ లేడి శరీరం బంగారు రంగులోనూ, దాని మీది చుక్కలు వెండిరంగులోనూ, పొట్ట తెల్లగానూ, గిట్టలు నిగనిగలాడే నలుపు రంగులోనూ, తోక పంచవర్ణాలలోనూ, కొమ్ముల చివరలు నీలం రంగుగానూ, నెరుకెంపు రంగుగానూ ఎంతో అందంగా ఉన్నాయి. అది కాస్తేపు మేస్తూ, మధ్య మధ్య పచ్చికపై పడుకుంటూ, అప్రాంతం లోనే చాలాసేపు తిరిగింది.

చివరకు సీత పూలు కోయటానికి చెట్ల మధ్యకు వచ్చి ఆ లేడిని చూడనే చూసింది. చూసి పరమాశ్చర్యం చెంది ఆమె రామ లక్ష్మణులను కేకపెట్టింది. ఆమెను సమీపిస్తూ వారుకూడా మాయలేడిని చూశారు. చూస్తూనే లక్ష్మణుడు రాముడితో, "ఈ లేడి చూస్తే మారీచుడి బాగుంది. వాడు మాయా రూపంలో వెటకువచ్చిన రాజులను తిన్నాడు. ఎండలో మునులను తిన్నాడు. ఇలాటి లేడి ఎక్కడా ఉండదు," అన్నాడు.

సీత లక్ష్మణుణ్ణి ఊరుకోమని, రాముడితో, "ఆ లేడి నాకు కావాలి. దీనికు రా. చక్కగా ఆడుకుందాం. దాని అందం ఏమందం! దీన్ని ప్రాణాలతో తెస్తే, మనతో బాటు అయోధ్యకు తీసుకుపోదాం. భరతుడూ, అత్తలూ చూసి ఎంతో మురిసి పోతారు. ఒకవేళ ఇది ప్రాణంతో చిక్కక పోతే చంపి అయినా దీనికు రావాలి. దీని చర్మాన్ని నేను ఉంచుకుంటాను," అన్నది.

పుష్కల నీటిని చుట్టూలా వెళ్ళండి ! దీనిని నీటి
 స్పృశనంవల్ల ఉష్ణమంతో ఉష్ణంగా మారి ! బానిస
 ముందుకొండి, స్పృశనం తెలుసుకుంటున్నారే ముందు
 గా (మీరు) వదిలివేయండి — ఎంతో అరోగ్యవంత
 పైత హాయి గొలుపుతుంది ! దాని, లైఫ్ బుయీ
 కుటుంబంలో అందరి ఉపయోగం అరోగ్యవంతం.

ఎక్కడ లైఫ్ బుయీ పుష్కల నీటి అరోగ్యము వున్నది !

LAXATIL

హిందూస్థాన్ రివర్ సర్పర్

అహార లోటువల్ల
మీరు నీరసించిపోతున్నారా?

ఆల్బో-సాంగ్
నేపించండి

దివ్యమైనది మరియు

సామాన్య పోషక అహారమును పొదుపుగాను
వైజ్ఞానికంగాను అలవరచును.

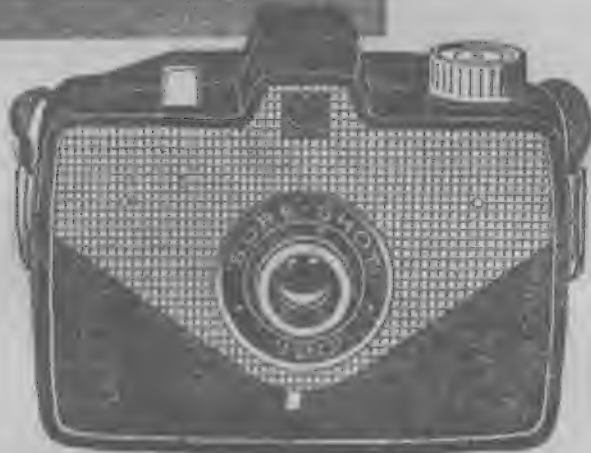
టీ, కాఫీ, పాలు, గంజీ, వర్గ రసం మొదలైనవాటితో కలిపితే
ప్రీతైన దుదీగలది. ఆల్ బో-సాంగ్, శిశువులకు, ఎదిగే పిల్ల
లకు, చంటి బిడ్డ - శల్మలకు, మెదడునువయోగించే వనివారికి,
శస్త్రదురికు, బలహీనతకు, రక్తహీనతకు మరియు రోగ నిమిత్త
లై కోలుకుంటున్న వారికి, దివ్య
మైనదిలవర్చక అహారము.

హాజరగాను, రిజిట్రాను
కోరుకు ఉన్నది,

జె. ఆండ్ జె. డి. పేన్
హైదరాబాద్

'ష్యూర్-షాట్'

మీరు ఎదురుచూస్తున్న కెమెరా

"ష్యూర్-షాట్" వాటిలో ఇంటియూ కాదు. అగట్టికొనిపోయే అద్భుతమైన కెమెరా. పోర్టబుల్ అయ్యి తమ చరిత్రలను అశుభ వార్తలను కీర్తిని సృష్టించును. కీర్తిని ఉపయోగించడం ఎంత సులభమంటే, చిన్న పిల్లల వాడూ కీర్తి పోటోలు తీయగలడు. మీరు నేడునున్నదల్లా 12 సార్లు పునరావృతమే, లాండ్ 12 చక్కని పోర్టబుల్ సాత్యపరచాలి.

ష్యూర్-షాట్ ప్రత్యేక లక్షణాలు గమనించండి :-

అందమైన పోర్టబుల్ కేసు • 120 ఫిల్మ్ మీద 12 అశుభ సాధారణ చిత్రాలు • కలెక్ట్ ఎక్స్ పోజులు
అగట్టికొనిపోయే యంత్రాలు • క్లెయిన్ ఎక్స్ పోజులు • స్టాన్డ్ ఫిల్మ్ క్లెయిన్.

రూ. 25

కీర్తిని సృష్టించు అందం

సెల్ ఫోన్ వ్యాపారాలకు తోలుతాయి, దేశ

వజీర్ ఇండియా ప్రైవేట్ లి., న్యూఢిల్లీ - 49, నంద్యాల - మైసూరు.

ష్యూర్-షాట్ కెమెరా వ్యాపారాలకు తోలుతాయి, దేశ

PS-4-7711

పంచాయతీరాజ్యం ద్వారా

- ★ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం, పయోజనులకు పోటు చేసే హక్కు, ప్రజాస్వామిక జీవన విధానం— ఇది ఒక త్రివేణి సంగమం. అదే పంచాయతీ రాజ్యం.
- ★ సమాజ వికాసోద్యమం అర్థిక ప్రగతి సాధనకు వివిధ రంగాలలో కృషి జరుగుతున్నది. ఈ ఉద్యమానికి బలం, చేకూర్చేది గ్రామపంచాయతీయే.
- ★ గ్రామ సమలలో పరిశుభ్రత, అరోగ్యకరమైన జీవితం, అభివృద్ధి మన లక్ష్యాలు. అందుకు మన సాధనాలు పరిశ్రమ, స్వయం సహాయం, పరస్పర సహకారం.

సమాజ వికాసం

సమాచార, పౌరసంబంధనాఖ

ఆంధ్రప్రదేశ్

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ ఎర్ర లేబిలు

ఏటికి దివ్యముగా పనిచేస్తుంది : దగ్గు
మరియు జలుబు ఇన్ఫ్ల్యుయెంజా, గొంతు
అస్వస్థతలు, ఉబ్బసము

ఒక్కమందు
మాత్రమే కాదు
ఒక నమ్మకమైన
టానిక్ కూడ!

దానివల్ల పరీక్షలు జరిపి కనుగొన్న
పొద్దులానుండి కయారుచేయబడిన
వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ నమ్మక
మైన టానిక్కు మరియు దానిని
వాడమని దాక్షిణ్య సిపార్టు చేస్తారు.
చికిత్సగా ఉపయోగము :
వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్తో కపహత
మలగ్గు క్రియోసోల్ మరియు గయా
కోల్ కలపు, అని వాయుదిత్తులను
శుభ్రపరుస్తాయి, దగ్గు మరియు
జలుబును త్వరితముగా మరియు
గుణము కలిగించేలా ఆర్థుతాయి.

టానిక్ గా ఉపయోగము :
రోగములు రాకుండా మరియు తరు
చుగా వ్యాపించే అంటు వ్యాధులు
సోకకుండా ఆర్థుదిలో, డేహములో
శక్తి నిలవలను హెచ్చుచేయుటలో
వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ సహక
రిస్తుంది, ఆకలిపట్టిస్తుంది, చీర్రను
గుడులో సహకరిస్తుంది, రక్తమును
శుభ్రపరుస్తుంది, మరియు వివిధ
బలహీనుల పట్లమును బ్రీచేస్తుంది

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ పొద్దుల్యాదికల కలసి (పండించిన వాటిలో) యి. ఎల్. ఎ. లో పొందవచ్చు)

బ్రాప్టీ ఆమలా

కేశవర్ధక్ ఫైలం

హిందూస్థన్ షాంపూస్ లిమిటెడ్ మదరాస్ తొలకా

పాప్యలర్

క్రేమోల్ ఇంక్

ప్రతివారికి ప్రసిద్ధయినది

కేమిక్ ప్రైవేట్ లి., కొంపాపాటి

అమృతాంజనం లేదా?

నా తలనొప్పి ఎలా తగ్గుతుంది?"

ఏమో ఎప్పుడు అపసరమొస్తుంటే ఏ ప్పడూ
అమృతాంజనం దగ్గర వుంచుకోవటం ఉత్తమం.
అమృతాంజనం యింట్లో వుండంటే మీరు నల్లం
తగా వుండవచ్చు.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

14/15 లక్ష్మీ చక్రవర్తి, పుర్రాసు-4

బొంబాయి-1, కంకర్తా-1, న్యూఢిల్లీ-1.

ENT ADM 10014

కప్పు కాఫీ త్రాగుతూ చర్చిద్దాము

ఈసారి మంచుకు బలించబడిన కప్పు కాఫీ కలెక్షన్ కింద
విల్పక్షేపి? మీ సమస్యలు మీరే పరిష్కరించుకోవాలి. కాఫీ కప్పుకే
మరిష్కరించుకోవాలి అన్నది. అక్షయం. కప్పుకే
మరిష్కరించుకోవాలి కాఫీ కలెక్షన్ కింద.

కాఫీ ఎల్లవేళల తృప్తినిస్తుంది

మంచి కాఫీ తయారుచేయడానికి
మంచు, తరచి తరచు
కాఫీ తయారు చేయండి. ఏ
కాఫీ కాఫీకే తయారు.

కాఫీ బోర్డు, బెంగళూరు

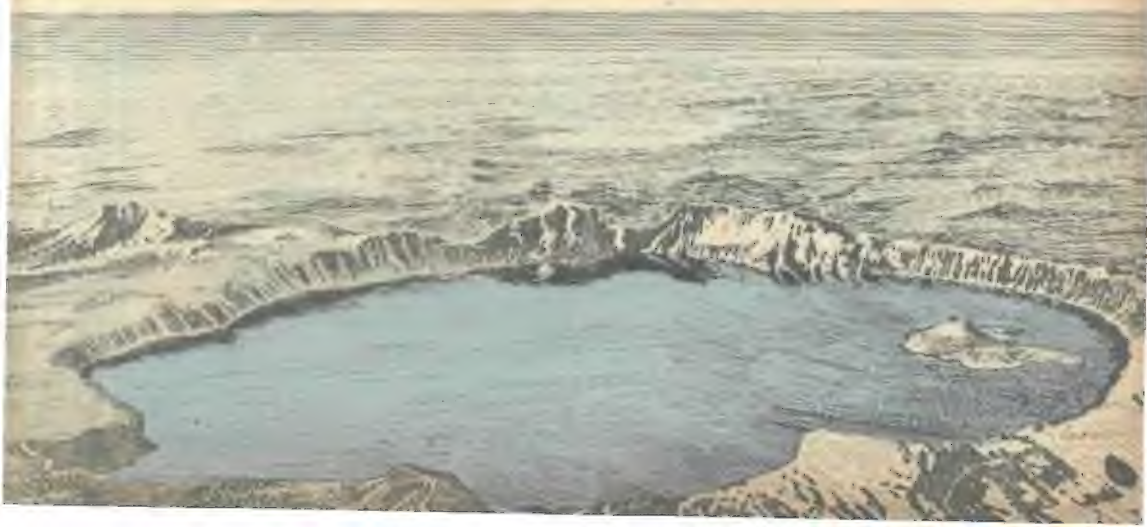

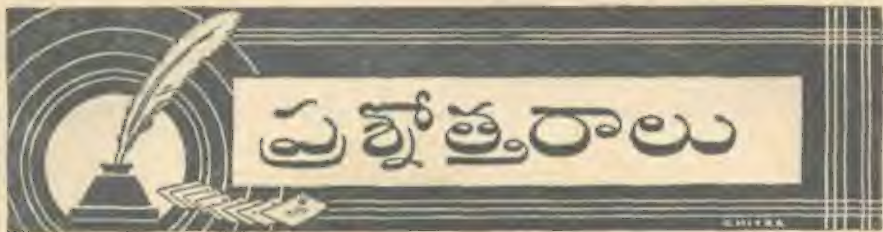
ఈనాటి ఆమెరికాలోని ఓరెగాన్ రాష్ట్రంలో ఒకప్పుడేక 12,000 అడుగుల ఎత్తు గల అగ్నిపర్వతం ఉండేది. దాని శిఖరాన హిమానీ సదా లుండేవి. సుమారు 6,550 సంవత్సరాల క్రితం ఈ అగ్ని పర్వతం మహా ప్రళయంగా పేలి తన ఎత్తులో ఒక మైలు (5 వేల అడుగుల చిల్లర) కొల్పోయింది.

దాని ఫలితంగా పోగా మిగిలిన పర్వతంలో ఒక పెద్ద గొయ్యి ఏర్పడింది. ఈ గొయ్యి లోతు 400 అడుగులు, దాని నిడివి 6 మైళ్ళు. కాలక్రమాన ఈ గోతిలోకి నీరు వచ్చి చేరింది. నీటితో గొయ్యి లోతు నగమే నిండింది. నీటి మట్టం పెరగక తరగక నిలిచిపోయింది. ఏటా ఈ నీరు ఎంత మేరకు ఇగిరి పోతుందో అంతే మళ్ళీ చేరు తూంటుంది.

ఇదే జగద్విఖ్యాతమైన "క్రేటర్" సరస్సు. "క్రేటర్" అంటే అగ్ని ముఖం.

ఈ సరస్సును జాన్ వెళ్లీ హాల్మన్ అనే ఆయన 1853, జూన్ 12న కనుగొన్నాడు. అప్పుడు ఈ సరస్సు చుట్టూ 250 చదరపు మైళ్ళ మేర ఆమెరికా ప్రభుత్వం ఒక నేషనల్ పార్క్ నిర్మించింది. ఇక్కడికి అనేకమంది యాత్రికులు వస్తూంటారు. వీరి సౌకర్యం కొనరం బంగాళాలూ, హెబుల్కూ మొదలైనవి ఏర్పాటై ఉన్నాయి.

1. మంచాజ్ భారతి, హైదరాబాద్

అన్నయ్యా, దీపావళి సంచికలో "అట్ట చివరి బొమ్మ"కు దానిని గూర్చిన మహాభారత కథకు సంబంధము ఎట్లు కుదిరినదో తెలియజేస్తారా?

ఎలాగూ కుదరలేదు. మహాభారత కథను "అట్ట చివరి బొమ్మ" అనే క్లికతో ప్రచురిస్తూ వస్తున్నాము. దీపావళి సంచిక కోసం ఆ పేరు మార్చలేదు.

2. ఎ. ఎన్. ఎస్. ఆచారి, పాత బొబ్బిలి

మీ రెవుడు రామాయణం, భారతం ప్రచురిస్తున్నారు గాని భాగవతం ప్రచురించినట్లు లేదు?

1940 దశాబ్దం నుంచి 1952 మే నాటికే దాకా భాగవతం ప్రచురించాం.

3. సంకు సూర్యకుమారి, విలూరు

పూర్వం మహమ్మదీయులు హిందూ దేవాలయములను నాశనము చేసిరి గదా అప్పుడు ఏ దేముడు వారిని అడ్డగించలేదే?

మనిషి నిర్మించిన దాన్ని మనిషే రక్షించుకోవాలి.

4. యన్. రామమూర్తి, చెన్నూరు

చంద్రమండలం వరకు పోయిన రాకెట్లు ఘోరం క్రిందికి ఎలా రాగలుగుతున్నాయంటే? అక్కడ భూమ్యాకర్షణ శక్తి లేదుగా.

చంద్రుడి దాకా వెళ్ళి భూమి కేసి తిరిగి వచ్చిన రాకెట్ ఇంతవరకు ఒకటి ఉన్నది. అది చంద్రుడి అధ్యక్ష బాగాని పాల్గొని చేసింది. చంద్రుణ్ణి చుట్టి భూమికేసి వచ్చింది. సెకండుకు రెండు మైళ్ళ వేగంతో తన సమీపంలోకి వచ్చిన వస్తువులను చంద్రుడు ఆకర్షించలేదు. ఆ వేగంతో భూమికేసి తిరిగి వచ్చే వస్తువు తిరిగి భూమ్యాకర్షణ క్షేత్రంలోకి విడిగా వస్తుంది. చంద్రుడి పైన దిగిన అంతరిక్ష నౌకలు తిరిగి భూమికి రావాలంటే రాకెట్ ఇంజన్ల సహాయంతో మూతమే రాగలుగుతాయి.

5. డా. క్యామసుందర్, గుంటూరు

చైనా మన దేశముపై దురాక్రమణ చేసిన ఈ అత్యవసర సమయములో మన "చందమామ" ఖరీదును 10 న. పై. ఎక్కువ చేసి (మూడు నెలల కాలము) అట్లు వచ్చిన యొక్కవ ధనమును రక్షణ నిధికి "చందమామ" పాఠకుల విరాళముగా యివ్వవలసినదిగా కోరుచున్నాను. "చందమామ" అట్టపై 50 + 10 న. పై. అని ముద్రించ వలసినదిగా కోరుచున్నాను.

ఈ సూచన అమలు చెయ్యటలో అనేక రకాల చిక్కులున్నాయి. కాని రక్షణ నిధికి సహాయం చెయ్యవలసినదిగా ఈ సంచిత సంపాదకీయం ద్వారా "చందమామ" పాఠకులకు విజ్ఞప్తి చేసి ఉన్నాము.

6. సి. ఎన్. వి. రెడ్డి, అలువాల

భూమ్యాకర్షణ శక్తి అంతరిక్షంలోకి ఎన్ని మైళ్ళ ఎత్తు వరకు వ్యాప్తమయింది?

అకర్షణ శక్తికి అవదుల్లరటూ లేవు. భూమియొక్క అకర్షణ నుంచి తప్పించుకుని ఆకాశంలోకి పోయిన వస్తువు చంద్రుడి యొక్క అకర్షణకు గురి అవుతుంది. ఇది చంద్రునిదలానికి సుమారు 23,000 మైళ్ళ దూరాన జరుగుతుంది.

7. కొండవల్లి రామారావు, ఆలమంద

ఉల్కలు భూమికి 150-200 మైళ్ళ దూరాన మండి పోతాయన్నారు గదా. కాని 1833లో భస్మమై పోగా మిగిలిన 36 టన్నుల బరువు గల ఉల్కను భూమిని దున్నుతుండగా "పియర్" అనే శాస్త్రవేత్త గ్రీన్లాండులో దొరికినట్లు రికార్డు చేశారు. ఉల్కలు అంత పెద్దవిగా ఉంటాయా?

అంతంత పెద్ద ఉల్కలు చాలా అరుదుగా పడతాయి. సాంతం భస్మం కాకుండా నేలపై పడే ఉల్కలే ఏదా అయిదుకు మించకుండా దొరుకుతూంటాయట. గడచిన మార్చి 19న సాయంకాలం 4 గంటలవేళ సావియెట్ రష్యాలో క్లయిపేదా అనే చోట ఒక ఇంజనీరు ఇంటి ఒక ఉల్కాశకలం పడింది. దాని పొడవు 10.6 సెంటి మీటర్లు, వెడల్పు 7.9 సెం. మీ, మందం 4.5 సెం. మీ. అయితే ఉల్కలలో హెచ్చు బాగం నూత్నమైనవే.

ಹದ್ದುಮಠ
ದೊಂದಿನ ವಾಸ್ತವ್ಯ

ಹದ್ದುಮಠ ಅಂಚರ

ದೊಂದಿನವಾರು :
ದ. ಹದ್ದುಮಠ, ವಾಸ್ತವ್ಯವಾರು

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

డిగ్రీతో గోదారి

వందనవారు :
డి. మహేశ్వరి, హైదరాబాదు

అత్మరక్షణ - స్వేచ్ఛా ★

[రామత్రిక కథ]

నాగరికత అనేది లేనప్పుడు మనుషుల ముఠా బంతువులూ కూడా అరణ్యాల లోనే నివసించేవారు. అరణ్యంలో ఒక సారి ఒక గుర్రానికి దుప్పికి పొట్లాట బరిగింది. ఆ పొట్లాటలో గుర్రం దుప్పి కొమ్ములతో బాగా గాయపడి పారిపోయి మానవుడి వద్దకు వెళ్ళి తనను కాపాడమని వేడుకున్నది.

"నన్ను నీ విపు మీద ఎక్కించి తీసుకుపో. నా దగ్గర విల్లూ, బాణాలూ ఉన్నాయి, వాటితో నీ శత్రువైన దుప్పిని చరిమార్చి నీకు సహాయం చేస్తాను," అన్నాడు మానవుడు.

గుర్రం అలాగే చేసింది. మానవుడు దానిపై ఎక్కి వెళ్ళి తన బాణాలతో దుప్పిని సంహరించాడు.

గుర్రం మానవుడు చేసిన సహాయానికి కృతజ్ఞత తెల్పుకుని, "ఇక నేను వెళ్ళవస్తాను," అన్నది.

"ఎక్కడికి వెళ్తావు? నిన్ను ఎక్కి తిరగటం నాకు చాలా సౌకర్యంగా ఉన్నది. ఇక నుంచి నీవు నా బానిసవు," అన్నాడు మానవుడు.

ఈ విధంగా గుర్రం తన కైమాన్ని సాధించుకుని స్వేచ్ఛను కోల్పోయి, తన రక్షకుడికే బానిస అయింది.

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1963 ఫిబ్రవరి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

* పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

* డిసెంబర్ నెల 20-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరి వ్యాఖ్యలు ఎంత మూత్రమూ పరిశీలించబడవు.

* మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/లు బహుమానం.

* వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రసుకు పంపాలి:-చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

డిసెంబర్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : ఎక్కటోతే అంబారీ

రెండవ ఫోటో : దిగటోతే గోదారీ

సంపినవారు : పి. యర్లా ఉమామహేశ్వరి,

రాజాదర్శనానంద, హైదరాబాదు.

బహుమతి మొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

అట్టచివరిబొమ్మ

కృష్ణుడు చెప్పిన పరశురాముడి కథ విని ధర్మరాజు చాలా నంతమించాడు. ఈ విధంగా మాట్లాడుతూ పాండవులు భీష్ముడు వడి ఉన్న చోటకు చేరారు. ఓడుపతి తిరాన భీష్ముడు అందే శయ్యపై పున్నాడు. అయిన చుట్టూ ముసులున్నారు. ధర్మరాజు మొదలైనవారు అంత దూరానే రచాలు దిగి భీష్ముణ్ణి నమిపించారు.

కృష్ణుడు భీష్ముణ్ణి నమిపించి, “మహాత్మా, నీ మనసు నిర్మలంగా ఉన్నదా? శరీర బాధ హెచ్చుగా లేదు గదా! నీ కింక యాత్రైతరు రోజుల అయుధ్యాయం ఉన్నది. ఆ తరవాత వసువులు నిమానం తెచ్చి నిన్ను కినుకు పోతారు. ఈలోగా ధర్మరాజుకు సొజ్జాన మంత బోధించి, ఆ జ్ఞానమంతా నీతోనే అంతరించకుండా చూడు,” అన్నాడు.

ఆ మాట విని భీష్ముడు, “నాయనా, ఈ బాణాలతో నా శరీరం చాలా బాధపడి పోయింది. మనసు కూడా కలతగా ఉన్నది. అందుచేత ధర్మరాజు తెలుసుకో దగినదంతా నీవే చెప్పు. నాకు ఆకాశమూ, భూమి కూడా నరిగా కనపడటం లేదు,” అన్నాడు.

అప్పుడు కృష్ణుడు భీష్ముడి మన శ్మరీరాలకు కొత్త క్షత్రినిచ్చాడు. వెంటనే భీష్ముడిలో కలిగిన మార్పుకు అక్కడి ముసులందరూ అశ్చర్య పోయారు.

తరవాత కృష్ణుడు భీష్ముడితో, “పాండవులు నీ సంతతివారు. వారికి నీవే ధర్మబోధ చెయ్యటం ఉచితం. జ్ఞాతులనూ, బంధువులనూ, గురువులనూ చంపిన కారణంచేత ధర్మ రాజు నీ ఎడట పడటానికి సిగ్గు పడుతున్నాడు,” అన్నాడు.

“సిగ్గెందుకు, నాయనా? ధర్మరాజు అనుసరించినది క్షత్రియ ధర్మమే. అధర్మ పరులైన జ్ఞాతులను చంపటం ధర్మమే. ఆచార వ్యతిరేకులూ, లోభులూ అయితే గురువులను కూడా సుక్షిత్రియం చంపవచ్చు. ధర్మహిని కలిగినవ్వడు ఉపేక్షించటమే అధర్మం. యుద్ధం వచ్చి పడినవ్వడు వెనకాడేవాడు రాజు అనిపించుకోడు,” అన్నాడు భీష్ముడు.

ఆ మాటలతో ధర్మరాజుకు ధైర్యం వచ్చింది. అతను భీష్ముడి ఎడటికి వచ్చి సమస్కరించి అయిన ద్వారా అనేక ధర్మాలు తెలుసుకున్నాడు. ధర్మరాజు సవరివారంగా రోజూ భీష్ముణ్ణి చూడ రావటమూ, తన సంశయాలను అడగటమూ, భీష్ముడు అతని ధర్మ సంహేసలు తీర్చటమూ పరిపాటి అయింది. రాజధర్మం గురించి ధర్మరాజుకు గల అపోహలను భీష్ముడు పోగొట్టాడు. ధర్మరాజుకు ధర్మోపదేశాల సందర్భంలో అనేక ఉపాఖ్యానాలు చెప్పాడు.

కృష్ణుడు చెప్పిన గడువు పూర్తి కాగానే భీష్ముడు దేహం చాలించ నిశ్చయించాడు. అయిన ప్రాణాలు ఒక్కొక్క అవయవంలో నుంచి వెళ్ళిపోతుంటే ఆ అవయవంలో గల బాణాలు రాలిపోయాయి. చివరకు అయిన ప్రాణం తలలో నుంచి పోయేసరికి అయిన శరీరంలో ఒక్క బాణం కూడా మిగలలేదు. ఇది చూసి అందరూ అశ్చర్యపడ్డారు.

త్వరలో
పనుస్తుంది

సరసారాయణల
నెయ్యము • వియ్యము • కయ్యము

సమాధానమివ్వక అన్నముల
సమస్యభరితముగా స్పృహవిగ్న
మహాత్మర పౌరాణిక

చిత్రము

జయంతి
పిక్చర్స్ వారి

శ్రీ కృష్ణార్జునయుద్ధము

నిర్మాత: జర్నలుడు
కె.వి.రెడ్డి B.Sc.(HONS)

వాహన విశేషాల

పిల్లలకు తుషార్ తో తయారైన వంటకాలు బాగా రుచించును

తుషార్ వనస్పతిలో విల్లంబి యివ్వబడుచున్న ప్రత్యేకమైనది దీని వుంది. తుషార్ తో వండిన అహారం పిల్లలకంటే గాఢ పుష్టికరం అవుతుంది. పండుకంటే తుషార్ తో వండి, విటమినులు వున్నాయి. తుదికరమైన రోజునాదికి తుషార్ తో వంట చేయండి.

తుషార్

వనస్పతిలో ఎ. డి
విటమినులు కలవు.

AS/71-10

యంగళరా ఇంకప్రీస్ లి. కర్నూలు.

మనోహర కు
టినోహల్ యిచ్చే
మెరుగు పెట్టి
పాటివి కళ్ళు
మిరుమిట్ట కొలవేలా

తెల్లగా చేసుకోండి!

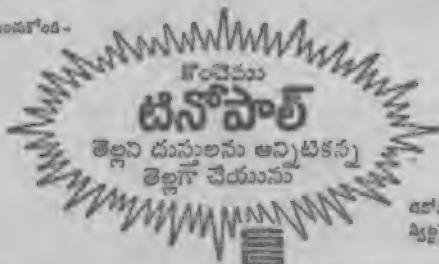
టినోహల్ యిచ్చే మెరుగు

మీ ఉప్పులను టినోహల్ అయ్యే మెరుగు చేస్తుంది...
కత్తి మెరుగులు కొలిచే ఉప్పులకు తెల్లమవుతుంది.
టినోహల్ పొడిను మీ పట్లను మెరుగు చేయడానికి
తగినలా చేలా చేస్తుంది.

బింకా, టినోహల్ ఎంతో బాగున్న భూత.

టినోహల్ యిచ్చే మెరుగును పెట్టకొనుటకు మీరు
కొంచు లేదా కట్టు మీకు ఎక్కువ ఉప్పు కాదు. ఏ కేసీ
లాలో కానగోరుతు టినోహల్ ఒక చాక్లెట్ మెరుగును
తెల్లగా చేస్తుంది.

జ్ఞాపకముచేసుకోండి -

టినోహల్ వై. ఆర్. గిరింగి, ఎస్. ఎ. బాల్,
మైక్రోసెక్ వారి కనిష్టత చేయబడిన ప్రేమ మార్క్.

ఉత్పత్తి రాదు :

సుహృద్ గ్రేడ్ లిమిటెడ్ నడి నాటి, ఎల్.ఆర్.

సోదరిస్ట్యూడియో:

సుహృద్ గ్రేడ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ హాన్స్ నాథ్ 965, గాంధీ రోడ్.

TEL.

పుట్టింది 1965

పెప్ప
గొంతు
మరియు

గొండె
చిత్తలను

మీను
నేమి చేయడం
మీ దగ్గు త్వరితంగా పోవును

ఒక పెక్కును చప్పరించి, అంతరి కనుగళ
చర్మము అరిపే అవతలను అస్సాదించండి.
అది బొప్పిని పోగొట్టి, గొంతుకొట్టుచి, కొమ్ము
పడితేమును, చర్మ రేక జలుమును కరిగించే
క్రిములను చంపును. పెక్కు తడితగ్గునమును,
శీత వివారణను గరిగించును.

పెక్కు-చీలిలో భావిక
ఉపయోగ లేదు,
చిల్లలను సురక్షితంగా
ఇవ్వవచ్చును.

మొమ్మ పడితేములు,
గొంతు నొప్పి,
ఎరితేము, అరిక
కఫము జలుబులు,
దగ్గులను
త్వరితంగా నివారించును

మించించి వ్యాధి నివారణ అవ్వగలదు. ఇందుకు
సి. ఆ. ప్లైస్టర్ (కాంబియో) (ప్రెస్క్రిప్ట్ డి.)

PPV-54 TEL

సోల్ విజంట్టు :

దాదా & కంపెనీ,

86, వైవిధ్య నాయక్ విధి,

మదరాసు - 3

నెరసిన శిరోజాల
గురించి
చింతించ నక్కర్లేదు

హెయిర్ ఆయిల్ గా

మీరు వాడితే చాలు

సోల్ విజంట్టు అండ్ ఏగుమెంట్ వాల్ట్
ఎస్.ఎమ్. అండ్ కో వాలా,
అహమదాబాద్ (దాకా రేకం)
ఏజెంట్లు:
సి. ఎల్. కె. పి. అండ్ కో.,
కొలకట్ల - 1

తెలుగు చిత్రాల పరిశ్రమ

తప్పక
చూడండి!

ప్రే సారథి స్టూడియోస్

శత్రుబంధులు

శైరభ్యుదయ రామకృష్ణ

బొల ప్రపంచంలో ఎల్లప్పుడూ
వినిపించే మాట స్నాట్టన్

స్నాట్టన్ కన్సెక్యూటర్ కంపెనీ
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,
చిత్తూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

లాభదాయకమైన లఘు పరిశ్రమ ప్రారంభించండి

“అధునాతన కుటీర పరిశ్రమలు”
(తెలుగు) పుస్తకంలో లాభదాయకమైన
వివిధ పరిశ్రమలు వున్నాయి. ఈ పరిశ్రమ
లలో వున్నవారు చక్కటి లాభాలను ఆస్తిస్తు
న్నారు. ప్రతి పరిశ్రమనుగూర్చి సంక్షిప్తమైన
వివరాలు, ముడిపదార్థాలు లభించే చోట్లు,
ముడిపదార్థాల కొనుగోలుకు, వాయిదాల
పద్ధతిన యంత్రాల కొనుగోలుకు ప్రభుత్వం
యిచ్చే సహాయం - యిందులో వున్నాయి.
లఘుపరిశ్రమలు ప్రారంభించ దలచుకున్న
వ్యక్తుల సమన్వయకు తగిన పరిష్కార
మార్గాలు యిందులో వున్నాయి.
పుటలు 878, సుమారు 300 బొమ్మలు

ధర రూ. 13

తపాల రుసుము రూ. 1-61

COTTAGE INDUSTRY

Telephone No. 229835

(CN-6) P. B. 1262, BEHIND RECRUITING
OFFICE, NEAR RED FORT,
JAMUNA ROAD, DELHI-6.

రెమీ

స్నో పాదర్

నేడే చూచి ఆనందించండి

నవంబరు

29

మొదలు

❖ మురుగన్
బ్రదర్స్ వారి

MB
MURUGAN BROS

ప్రజావక్త

మాటలు అనిసెట్టే

కథ: ప్రొఫెసర్

A.C. త్రిలోకచందర్ M.A.

సంగీతం

విశ్వనాథన్ రామమూర్తి

VANAJA

విజయ రీలీజ్

Publisher's Appeal

Dear Reader,

I am writing this letter in our national emergency created by the Chinese aggression on the frontiers of our Sacred Motherland. I am confident you are all aware of the events. At this juncture I remind you of the age old maxim 'UNITED WE STAND.'

Now is the time for us to unite and give our full support to our Government.

I APPEAL to you to contribute your mite in cash and gold to the NATIONAL DEFENCE FUND and strengthen the hands of our beloved Prime Minister, Chacha NEHRU in the noble cause of driving off the aggressor.

JAI HIND

Yours Sincerely

5-11-1962

B. V. REDDI

